

TISKOVINA

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,90 EUR

leto: XLIV | junij 2012 | številka: 6

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Lesarstvo • Šparovni kotiček

• Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Spominjamo se jih

Listnica uredništva

Fraze naše vsakdanje

Marta Krejan

Pogosto se dogaja, da prosto trosimo razne fraze, za katere mislimo, kako resnične so in kako dobro *pašejo* v situaciji, v kateri se pač spomnimo nanje. Če dobro razmislimo, pa gre največkrat zgolj za to, da nekaj pač rečemo, ker nimamo pojma, kaj bi odgovorili nekemu, ki je v stiski in nam potoži o tem.

»Vsak dobi svoje!«, »Po sedmih letih se vse vrne!«, »Še sreča, da ni bilo huje!«, »Vse je za nekaj dobro!«, »Vse se zgodi z namenom!«, »Plačuješ grehe svojih prednikov!«, »Plačuješ svoje grehe iz prejšnjega življenja!«, »Kar ne ubije, krepil!«, »Bo že!«,

»Mnogim je še huje!« ... Včasih se mi zdi, da smo tako zelo izgubljeni in vdani v »usodo«, da nam v najtežjih trenutkih pridejo na misel edino take in podobne fraze, ki so prepogosto pač zgolj floskule. Potem pa jih, kako smo bistri, precej nepremišljeno izrekamo drug drugemu, se tolažimo in ponižno živimo naprej.

1. Vsak pač ne dobi svojega! O tem ni treba razglabljati, kar ozirom se malo okoli; ali pa še tega ni treba.

2. Po sedmih letih se nič ne vrne – ne dobro ne slabo! Včasih se sploh vrne ne, včasih pa je slabo celo nagrajeno. Sploh pa je sedmica pravljico število ...

3. in 4. A ne bi bila sreča, če hudega sploh ne bi bilo, ne pa da menimo, da je sreča, da ni še huje? Kaj je dobrega v tem, da nekdo zboli za rakom? Da nekdo umre v prometni nesreči, da nekdo postane tetraplegik, da nekemu zgori hiša? In kako sprevržen namen mora biti, če se res vse z namenom zgodi!

5. in 6. O grehah prednikov nima smisla izgubljati besed, tisto o prejšnjem življenju pa ... A če ne plačam položnic v tem življenju, me bo doletela kazen v naslednjem? Z veseljem se jim odrečem v tem življenju!

7. Kar ne ubije, okrepi. O tem je treba malce bolj razmisliti. Določene bolečine se lahko »navadimo« oz. lahko živimo z njo in vsak ima svoj prag tolerance, določeno moč, sposobnosti, šibke točke ... in prenese, kolikor pač lahko prenese. Lahko rečemo, da se človek krepil. Ampak, mar se ta »krepitev«, če se ne neha, ne pokaže kar naenkrat kot rana na želodcu, izpadanje las, depresija, skrhani odnosi z ljubljeni ...

8. Bo že! Seveda bo, če bomo kaj ukrenili. Samo po sebi se ne bo nič rešilo.

9. Tistega o hujšem trpljenju drugih pa nekako sploh ne dojamem ... Naj mi bo v tolažbo trpljenje nekoga drugega??? Podobno je, kadar rečemo: »Nisi edini!« Seveda ne, ampak to nič manj ne boli. Le kak nasvet mi morda lahko da tisti, ki je v podobnem »zосу«.

Ne trdim, da nobena od modrih besed, misli, noben od pregovorov, rekov, rečenic ne drži, težava je v tem, da jih pogosto napačno razumemo ali pa nepremišljeno izrekamo v neprimernih situacijah. Vsi poznamo tisto o ledu in oslu in najbrž se ne motim, če rečem, da si vsak precej po svoje razlagamo, kaj pomeni, da gre osel le enkrat na led. Čeprav je Župančič lepo napisal: »Osle gre le enkrat na led, baš to je oslovsko, modrec ve: danes sem padel, jutri bom plesal po njem.«

Čim manj situacij, v katerih bi vam bile te fraze izhod v sili, vam želim! Sebi pa tudi.

Beremo se pa zopet avgusta, ko bo izšla dvojna številka. Letos se je namreč premaknila za mesec dni nazaj.

Slovesno odprli nove proizvodne prostore

Ida Robnik

Ugledno podjetje Remoplast iz Radelj se je preselilo na novo lokacijo bivše TSP Radlje. 31. maja so slovesno odprli nove proizvodne prostore.

Za nakup in obnovo objekta na Spodnji Vižingi so se odločili kljub že nekaj časa neugodnim razmeram za take investicije. Uspešno poslovanje podjetja in poslovna usmeritev ter strategija vodilnih, ki je naravnana razvojno, nenehno zagotavlja sredstva za sodobno tehnološko opremo, z novimi proizvodnimi prostori pa so štiridesetim delavcem zagotovili boljše delovne pogoje in podjetju dali novo vrednost.

Osnovni proizvodni program Remoplasta, proizvodnja in trženje stavbnega pohištva iz plastičnih mas in aluminija ter senčil bo ostal isti, nova lokacija, kjer po novem izvajajo vse dejavnosti, pa jim daje možnosti za nadaljnji razvoj.

Remoplast se je na novi lokaciji povezal s hčerinskim podjetjem Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec Energetiko Biomaso, ki mu bo dobavljala toplotno energijo po toplovodnem razvodu, zgrajenem v poslovni coni Spodnja Vižinga. Proizvodnjo toplotne energije zagotavlja v energetske postaji na isti lokaciji po dveh procesih, in sicer z biomasnim kotlom ter v sistemu sproizvodnje elektrike in toplotne energije, vse z uporabo obnovljivega vira energije: lesne biomase.

Trak sta prežezali mami lastnikov Remoplasta

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Radovan Žerjav med koroškimi gospodarstveniki

Peter Cesar

V sredo, 16. maja 2012, so Koroško obiskali predstavniki Vlade Republike Slovenije, vključno s predsednikom vlade Janezom Janšo in ministrom za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Radovanom Žerjavom. Dopoldne so se v Metalu Ravne udeležili slovesnosti ob predstavitvi 15,6 milijonov evrov vredne naložbe v novo EPŽ napravo, ki izdelkom podjetja omogoča prodor v najzahtevnejše industrije, popoldne pa je imel minister za gospodarski razvoj in tehnologijo srečanje s koroškimi gospodarstveniki in župani. Srečanja se je udeležilo več kot 30 gospodarstvenikov in tudi večina županov koroških občin. Krajšo uvodno predstavitev o situaciji na Koroškem je pripravila predsednica Gospodarske zbornice Slovenije, Območne zbornice Koroška gospa Mojca Kert.

Minister je pozorno prisluhnil pobudam in vprašanjem predstavnikov gospodarstva. Mnenje večine je bilo, da bi se pogoji poslovanja precej izboljšali, če bi poenostavili delovno zakonodajo. Menijo tudi, da bi bilo potrebno povečati delež olajšav za investicije, zmanjšati obdavčitev plač, izboljšati možnosti za pridobivanje subvencij ... Vsi so se tudi strinjali, da je za hitrejši razvoj Koroške nujno treba izboljšati cestno infrastrukturo.

Silvo Pritrznik, direktor GG SG: Ob obisku ministra MGRT mag. Radovana Žerjava nas je je zanimalo, kakšna bo strategija MGRT na gozdarsko-lesnopredelovalnem področju, predvsem pa, kako našemu lesu dodati čim večjo dodano vrednost, kako povečati število delovnih mest, kako čim več lesa predelati doma in kako zagotoviti načelo regionalnosti in minimalnega transporta lesa. Mag. Žerjav navaja, da na MGRT skupaj z MKO pripravlja akcijski načrt za

Srečanje gospodarstvenikov Koroške

prestrukturiranje celotne gozdno lesne verige z naslovom »Les je lep«, ki bo predvidoma v juniju sprejet na VRS. V dokumentu so zapisani ukrepi, ki bodo izboljšali stanje vzdolž celotne verige in jih bodo izvajala različna ministrstva (kmetijstvo, gospodarstvo, znanost, šolstvo, energetika ...). MGRT bo izvajalo predvsem ukrepe na področju spodbujanja internacionalizacije in tehnološkega razvoja slovenskih lesnih podjetij.

Foto: Ivan Štornik

Posebej je poudaril nujnost povezave med gozdarskimi in lesnopredelovalnimi podjetji, kar je pogoj za uspešno delovanje gozdno lesne verige.

Minister mag. Radovan Žerjav:
»Tujih investorjev se ni treba bati!«
Foto: Marta Krejan

Informativni gozdarski storži v maju 2012

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE SG

Letošnji maj je bil bolj muhasto pester. Popolnoma jasnih dni čez ves dan je bilo bolj malo, izmenjavalo se je jasno, delno jasno, delno oblačno in oblačno vreme, popestreno z lokalno različnimi nevihtami. **Močnejša nevihta z močnim vetrom je bila na Koroškem v večernih urah 23. maja 2012 v predelu Mislinjske Dobrave in na posameznih lokacijah radeljske krajevne enote. Največ škode je veter povzročil v gozdovih slovenjgraške krajevne enote, kjer je podiral drevje tudi v večjih skupinah in šopih. Ocenjujemo, da je veter v omenjenem času v območju podrl ali prelomil čez 2500 m³ drevja.** Najbolj so bile poškodovane smreke. Lokalno je 3. maja 2012 med nevihto v času od 17. do 20. ure padala tudi toča (Mežiška dolina), ki pa ni povzročila škode. Prvi teden v maju je bil topel, zelo se je ohladilo od 13. do 20. maja. **16. maja 2012 je sneg pobelil pobočja do nadmorske višine 800 metrov. Snegolomov ni bilo.** Najnižje dnevne temperature v maju so bile od 3 (18. 5.) do 11 °C, najvišje pa od 6 (16. 5.) do 25 °C (1., 2. 5.). V poročevalskem mesecu je dež dobro navlažil zemljo, ki jo je sonce ogrelo na okoli 14 °C, drevje in grmovje je pričelo intenzivno odganjati tudi v višjih predelih.

Temperature nad 16 °C in zračna vlaga so ugodno vplivale na razvoj podlubnikov in drugih žuželk. S pomočjo škatlastih

Postavljanje šotora za lovljenje letočih žuželk na Riflovem vrhu

Udeleženci delavnice v radeljskih gozdovih – operativni ukrepi v gozdu

kontrolno lovnih pasti in dreves so revirni gozdarji v nižinskih predelih in na osončenih delih pobočij (do n. v. 1000 m) že v maju evidentirali nalet podlubnikov. **Na nadmorski višini nad 1000 metrov so podlubniki postali aktivni zadnje dni v maju.**

V predelih Smrekovca (Travnik), kjer so podlubniki v lanskem letu povzročili večjo škodo, so revirni gozdarji nazarskega in slovenjgraškega območja ob pomoči izvajalcev del skladno s preventivno-varstvenim načrtom postavili kontrolno lovne pasti in položili kontrolno lovna drevesa.

Zelo živahno je bilo tudi v gozdovih Riflovega vrha pri Prevaljah. V prvem tednu maja so bile še aktivne ose zapredkarice. Gozdarji KE Prevalje in lastniki poškodovanih gozdov na Riflovem vrhu so obnovili lepljive trakove in pobrali dotrajane. Tudi letos se je ulovilo največ os zapredkaric na zelene trakove. Lepljivi trakovi preprečujejo oplojenim samicam dostop do vej v vrhnjem delu dreves. Neumorne so mravlje, ki so si našle pot tudi pod trakovi, na posameznih drevesih pa ga celo grizejo. Opazili smo, da s krošnje prenašajo v mravljišča male zelene gosonice. Upam, da so zapredkaričine! Riflov vrh je postal pravi raziskovalni objekt. Zapredkarice so poleg gozdarjev ZGS zaposlile tudi strokovnjake Gozdarskega inštituta Slovenije in Biotehniške fakultete, Oddelka za gozdarstvo in gozdne vire. Na Riflovemu

Pogled na Dravo s Sv. Primoža nad Muto

vrhu poteka tudi del projekta učinkovitosti Trinet mrež (pasti) in različnih vplivov na okolje (novi izdelek firme BASF). S pomočjo posebnega šotora in pasti »okno« bodo ugotavljali tudi prisotnost vseh ostalih žuželk na tem območju. Kontrolo nad ulovom in evidentiranje beleživa revirni gozdar Franjo Štern in avtor Storžev. Pasti in šotor sta ob naši pomoči postavila Marija Kolšek (ZGS) in Marteen de Groot (GIS).

V slovenskih gozdovih poteka načrtno in usklajeno delo že več kot 60 let. Na osnovi preteklega dela in razvoja gozdov izdelujemo s pomočjo detajlnih operativnih gozdnogojitvenih načrtov gozdnogospodarske načrte gozdnogospodarskega območja in gozdnogospodarskih enot. V našem območju sta trenutno v fazi procedure sprejemanja gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Slovenj Gradec (2011–2012) in Lovsko upravljavski načrt za Pohorsko lovsko upravljavsko območje (2011–2012). **V gozdovih Gozdnogospodarske enote Radlje – levi breg so se pričela ureditvena dela za izdelavo gozdnogospodarskega načrta te gospodarske enote. Ta gospodarska enota se razprostira na levem bregu Drave v občinah Muta in Radlje. Gozdarji načrtovalci, lokalni gozdarji in vodje odsekov smo imeli 9. in 10. maja interno izobraževalno delavnico**

o konkretnih operativnih gozdnogojitvenih ukrepih v gozdnogospodarski enoti na levem bregu Drave. Na terenu so že gozdarke in gozdarji Suzana Andrejč, Ljudmila Medved, Vojko Plaznik in Zvone Pečovnik, ki izvajajo popis in analizo zasebnih in državnih gozdov v tej gozdnogospodarski enoti. V veliko pomoč so jim tudi revirni gozdarji.

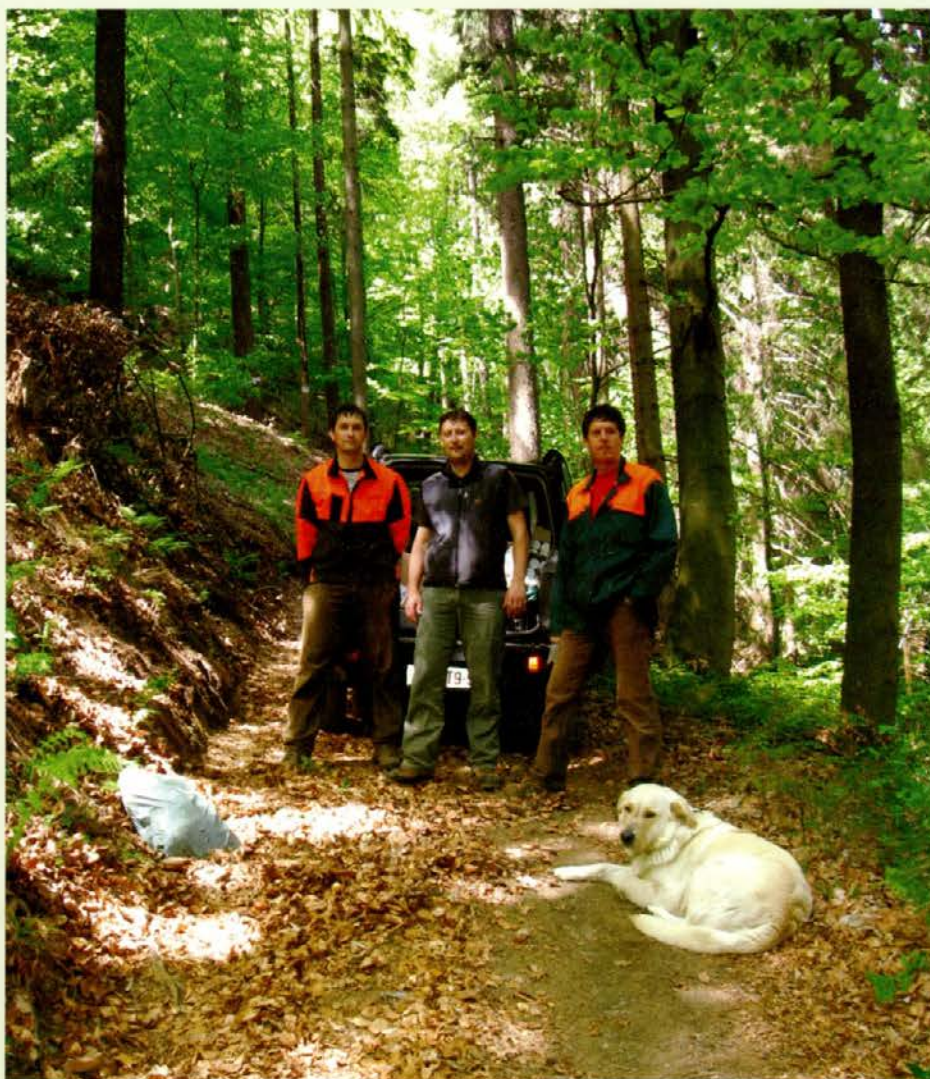
Gozdarji imamo pomembno vlogo pri osveščanju javnosti. Vsakoletni osrednji gozdarski osveščajoči dogodek je prireditev Teden gozdov. Letošnji Teden gozdov je potekal od 21. do 26. maja. Moto letošnjega Tedna gozdov je »Povezovanje med gozdom in lesom«. Osrednja prireditev ZGS je bila 25. maja 2012 v Ljubljani. Gozdarji slovenjgraške območne enote smo organizirali osrednjo prireditev – regijski kviz o spoznavanju gozda za 7. razrede vseh koroških osnovnih šol. Kviz je kljub slabemu vremenu potekal 23. maja 2012

Na 15. regijskem kvizu je bil prisoten tudi predstavnik sedme sile

v gozdu na Lešah. Sodelovalo je 11 ekip koroških osnovnih šol. Prvo mesto si je z znanjem prisvojila ekipa OŠ Franja Goloba Prevalje.

Kljub najrazličnejšim aktivnostim v Tednu gozdov so imeli revirni in ostali gozdarji v maju veliko dela z rednimi nalogami, kot so označba drevja za posek, priprava in prevzem gozdnogojitvenih objektov, trasiranje vlak, sodelovanje pri ogledih za krčitev gozdov, interno in skupinsko osveščanje lastnikov gozdov. Tudi maj je bil gozdarsko pester.

Gozdarji KE Prevalje (z leve): Franjo Štern, Boris Večko in Janko Mikeln po končani akciji na Riflovemu vrhu

15. tradicionalni kviz ob tednu gozdov

Franjo Štern, inž. gozd.

Gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec smo v okviru tedna gozdov, ki je potekal v mesecu maju, organizirali že 15. tradicionalni kviz za osnovnošolce koroške regije na temo »Povezovanje v gozdu in lesu«. Letošnji kviz je potekal 23. maja na območju KE Prevalje, natančneje na Lešah, v sodelovanju z OŠ Prevalje in njihovo podružnico Leše.

Leše so večja koroška vas in so bile v 19. stoletju znane po premogovniku zelo kvalitetnega rjavega premoga. Takrat so bile po številu prebivalcev celo večje od Prevalj.

Na kviz se je prijavilo 11 ekip osnovnih in podružničnih šol. V vsaki ekipi so bili tri sedmošolke in sedmošolci in mentor/ica. Pot, na kateri so učenci reševali različne naloge o gozdu, je potekala po gozdu v bližini Leš. Kljub muhastemu vremenu

Revirni gozdar Franjo Štern, gonilna sila organizacije kviza, je bil tudi kontrolor (foto: Gorazd Mlinšek)

Otvoritveni del kviza – vse udeležence je pozdravila ravnateljica OŠ Franja Goloba Mira Hancman (foto: Franjo Štern)

Regijski kviz 2012 (foto: Gorazd Mlinšek)

smo kviz lahko izpeljali v naravi. Prostore, kjer smo izžrebali vrstni red ekip, obedovali in razglasili rezultate, nam je odstopilo Športno društvo Leše in za to se jim zahvaljujemo.

Rezultati kviza so bili zelo dobri, kar je spodbuda za naše delo z mladimi in nadaljevanje s tradicijo kvizov v bodoče. Vidi se, da učenci veliko vedo o gozdu in naravi, ki nas obdaja. To je tudi plod dobrega dela njihovih mentorjev. Med vsemi šolami pa je kljub dobremu znanju vseh vedno samo eden zmagovalec.

Na letošnjem kvizu je to postala ekipa OŠ Franja Goloba Prevalje (Sara Glušič, Iza Tinta, Taja Mesner), ki jo je vodila

Zmagovalna ekipa kviza 2012 (foto: Franjo Štern)

Na točki 4 (foto: Gorazd Mlinšek)

mentorica Helena Gostenčnik. Drugo mesto je dosegla ekipa iz Šentjanža pri Dravogradu (Alen Uršnik, Tine Tomšič, Nejc Grilc), tretje pa ekipa iz Mislinje (Nina Kotnik, Zala Krenker, Amadeja Oder).

Rad bi se zahvalil za dobro organiziran in izveden kviz njegovemu idejnemu očetu Gorazdu Mlinšku, sodelavcem gozdarjem in gozdarkam, ravnateljici šole gostiteljice Miri Hancman, vodji podružnice Leše Suzani Pušpan in njihovim učencem za zelo lep otvoritveni nastop, Športnemu društvu Leše ter ostalim sodelujočim šolam, brez katerih kviza ne bi bilo.

Nasvidenje naslednje leto!

Otvoritveni program kviza so izvedli učenke in učenci leške osnovne šole (foto: Gorazd Mlinšek)

Nov kamion za prevoz lesa

Spec. Drago Pogorevc, dipl. inž. str.

V gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec, d. d., smo konec meseca maja za prevoze okroglega lesa nabavili nov gozdarsko opremljen kamion MAN TGA 26.480 6 x 6 BB. Odločili smo se za gozdarsko nadgradnjo, ki ima dvigalo vgrajeno na zadnjem delu šasije in je večinoma narejena iz aluminija, saj s tem veliko prihranimo na teži in je neto nosilnost kamiona višja. Kamion je

opremljen z elementi najsodobnejše tehnike doslej, ki omogočajo varno in vozniku prijazno vožnjo. Omenil bi zavorno napravo PriTarder, ki je bistveno izboljšana oblika Intarderja, in sicer v tem, da ta naprava že prične zavirati pri hitrosti 5 km/h in že pri hitrosti 15 km/h doseže maksimalni zavorni učinek, medtem ko Intarder pri hitrosti 15 km/h šele prične delovati in doseže enak učinek šele pri hitrosti 50 km/h. Glede na to, da so hitrosti vožnje po gozdnih cestah zelo nizke, pričakujemo zelo ugodno in varno vožnjo ter velik prihranek pri obrabi zavornih oblog za klasično zaviranje. Na vse te novosti se bo moral voznik privaditi, kar pa mu gotovo ne bo povzročalo težav.

Vozniku Edu Kotniku želimo srečno in varno vožnjo z novim kamionom!

Gozdni delavec iz Hudega Kota

Ivan Klemenc

Jerneja Čoderl, univ. dipl. inž. gozd.
 ZGS OE SG, KE Radlje ob Dravi

Med zapisi o študijskem krožku o hudokoških olcarjih ostaja še neobjavljeno gradivo, ki govori tudi o izjemnih ljudeh. Vse življenje je med pohorskimi gozdovi v Hudem Kotu preživel, žal danes že pokojni, Ivan Klemenc - Repiški Anzek, kakor so ga klicali domačini, prijatelji ter znanci.

V mladosti je delal na domači kmetiji. Kot otrok je bil pastir, še preden je leta 1937 pričel hoditi v šolo k Bolfenku. Med letoma 1953 in 1954 je skupaj z bratom s konjema vozil les v Vuhred do železniške postaje ali pa na Pahernikovo žago. Furmani so bili takrat kar dobro plačani. Do leta 1959 se je Ivan Klemenc preživljal z delom v gozdu, ko sta z Maroltovim Tončkom prevzemala sečnje na sosednjih kmetijah. Drevje sta podirala z amerikanko, kleščenje sta opravila s sekiro. Hlodom sta odstranila še skorjo – obelila sta jih s širfarom. Pri ročnem pajsanju do vlak sta si pomagala s cepinom. Na dan sta posekala in spravila do vlake 4 do 5 kubičnih metrov lesa.

Leta 1960 se je Ivan Klemenc, potem ko si je pričel s poroko z Maroltovo Micko ustvarjati družino, redno zaposlil kot gozdni delavec pri Gozdarskem obratu Radlje. Na delo je do uvedbe prevozov s kombiji hodil peš tudi po dve uri v eno smer. Pot je oteževala še nošnja sedem kilogramov težke motorne žage in

najnujnejšega orodja. Občasno je pri delu v gozdu pomagala tudi njegova žena Marija, predvsem pri sadnji gozdnih sadik. Na ta način je Ivan lahko koristil njene opravljene ure in tako lažje opravil nujna dela na domači kmetiji. V gozdu je delal kot gozdni delavec do leta 1985, ko se je invalidsko upokojil.

Ivan Klemenc je sebi in svoji družini služil kruh kot hudokoški *olcar* vrsto let. Delo v gozdu je imel rad. Odlikovale so ga pa še številne druge spretnosti. Bil je uspešen *šintlar* in *s šintli* je tudi prekrival. Pomagal

je pri prekrivanju vseh bližnjih cerkva, kapelic in drugih objektov. Iz lesa je znal izdelati številne uporabne predmete za vsakdanje življenje.

Povezanost z naravo so Repiškem Anzeku predstavljale tudi čebele. Čebelaril je od zgodnje mladosti. Proste ure je sebi in svojim obogatil z igranjem na harmoniko.

Ivana Klemenca ni več med nami, gozdovi v Hudem Kotu čuvajo v svojih nedrih njegove sledi.

Gozdni delavci v Hudem Kotu, z leve: Karel Mavrič, Rudolf Šmid, Ivan Klemenc, Avgust Pogorevc, Milan Gosak, Franc Repnik in Rado Kristan. Pridružila se jim je Petra, hči Franca Repnika.

Strokovna ekskurzija Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline v Postojno

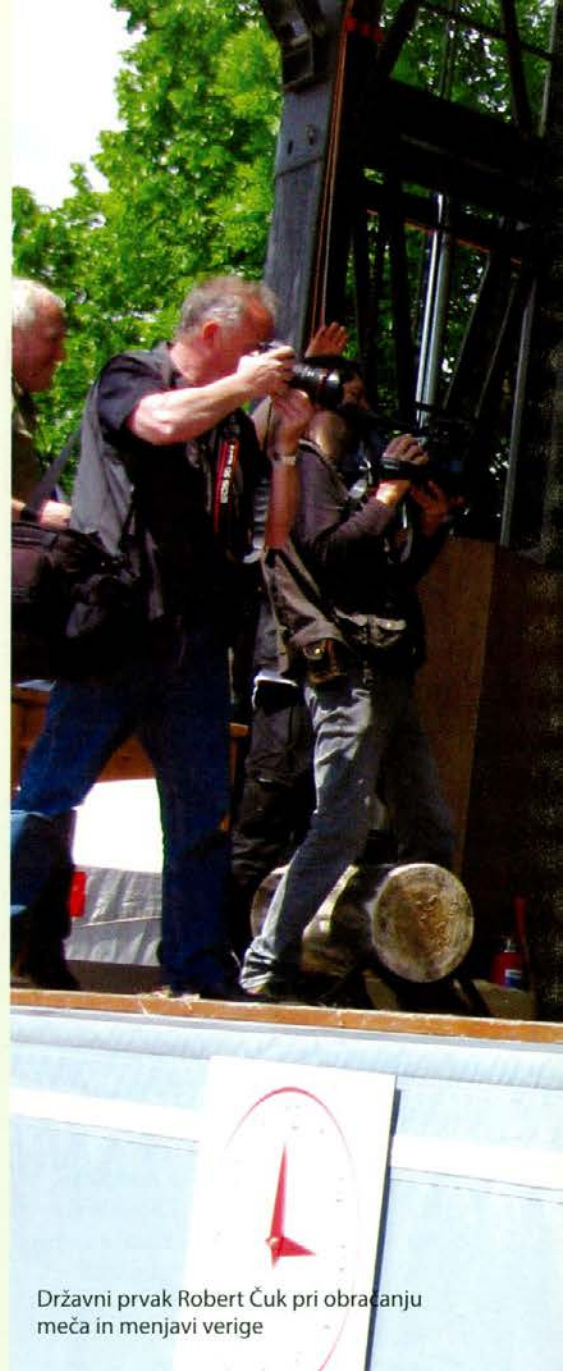
Jože Urbancl

Člani DLG Mislinjske doline smo 26. maja obiskali Postojno, kjer je bil zaključek 11. evropskega prvenstva v gozdarskih veščinah za dijake in študente. Na prireditvi so sodelovali štirje slovenski reprezentanti, ki se pripravljajo na svetovno prvenstvo v Belorusiji.

Dogajanje sta popestrila tudi legendarna atleta ekipe Stihl Timbersports Spike Milton in Robert Ebner. V Sloveniji sta bila prvič in prikazala sta prežagovanje s trideset kilogramov težko motorno žago, sekanje s trikilogramsko sekiro ter žaganje z ročno žago amerikanko. Občudovanja vredno je, kako lahko v 7 sekundah kar trikrat prežagata hlod in v nekaj sekundah presekata deblo. Odlično so se izkazali tudi naši

mladi tekmovalci, saj so v konkurenci iz 16 držav osvojili prvo mesto. Sodelovali so tudi številni proizvajalci gozdarske opreme. Glavni pokrovitelj je bil nemški proizvajalec motornih žag Stihl, ki ga pri nas zastopa podjetje Unicommerce. Na prizorišču smo si lahko ogledali različne tipe motornih žag, gozdarskih prikolic, vitlov, glav za čiščenje grmovja ... Z zanimanjem smo spremljali tudi priprave naših reprezentantov. Državni prvak med profesionalci Robert Čuk je v disciplini obračanje meča in menjava verige dosegel odličen čas 10,52 sekunde. Zelo zanimive so bile tudi ostale discipline (natančno prežagovanje, kombinirani rez, kleščenje).

Po končani prireditvi smo si v Pivki ogledali park vojaške zgodovine. Posebej zanimiv je bil vstop v notranjost podmornice, ki jo je Sloveniji podarila Črna gora. Ekскурzijo smo zaključili z večerjo na kmečkem turizmu Tuševo, ki pa smo si ga zapomnili predvsem z vratolomno vožnjo po ozki ovinkasti cesti. Kljub nekaj strahu se je vse srečno končalo.

Državni prvak Robert Čuk pri obračanju meča in menjavi verige

Skupinska slika pred kmečkim turizmom Hudičevce

Domiselni dijaki SGLŠ Postojna so predstavili »bicikel žago«.

S takšno motorno žago tekmujejo atleti Stihl Timbersportsa.

Znamenita podmornica v parku vojaške zgodovine v Pivki

Samotar

Anton Hovnik

Foto: Majda Kresnik

»Hrast stoji v Turjaškem dvoru, vrh vzdiguje svoj v oblake, v senci pri kamniti mizi zbor sedi gospode žlahadne.« Ampak Ardelov hrast ni stal na nobenem dvoru pri kamniti mizi, ampak ob asfaltni cesti Anžič–Duler na robu Ardelove kmetije na Vrhah.

Tam si je pred sto in več leti izboril svoj življenjski prostor in se razbohotal v pravega orjaka. Preživel je prvo, drugo svetovno vojno, dogajanja v osvoboditvenih dneh naše samostojnosti, medtem pa so ga doletele še marsikatero druge nevšečnosti, ker je pač rasel ob cesti s precejšnjim prometom. Tako kot vsaka druga stvar v prostoživeči naravi doživi svoj začetek in konec, tako je tudi ta mogočni hrast samotar dočakal svoj zrelostni čas. Začele so se mu sušiti veje, zato je bilo videti, pa če ravno je bil hrast, da se približuje njegov konec. Zato se je

Po opravljenem delu

gospodar Ardelove kmetije Boštjan Čas sredi meseca marca odločil, da tega večstoletnika podre. Pokliče soseda Janka, vsi trije z očetom naredijo načrt podiranja, poskrbijo za varnost, zabrni motorna žaga, po klinih zapoje sekira in

hrast nemočen pade na zemljo. Nato gospodar obreže veje in razreže deblo, ki bo služilo svojemu namenu. Hrast je res dozorel, nam pa ostane le spomin nanj.

Lesarijada 2012

Milena Škodnik

Lesarijada je državno tekmovanje slovenskih lesarskih šol na strokovnem in športnem področju, hkrati pa je to tudi druženje, pri katerem se izmenjajo izkušnje in okrepijo vezi. Poteka vsako leto in letošnja je bila že 18. po vrsti. Tokratno srečanje je bilo prvič v Pomurju, in sicer 25. aprila na Srednji poklicni in tehniški šoli Murska Sobota. Pred dvema letoma je bilo to tekmovanje v Slovenj Gradcu, naša šola pa je bila organizatorica Lesarijade tudi že enkrat prej, leta 2001.

Vsako leto poteka tekmovanje v ročni obdelavi lesa, drugo disciplino s strokovnega področja pa izbere in pripravi šola, ki organizira tekmovanje. Letošnja šola gostiteljica se je odločila za temo prepoznavanja drevesnih vrst. Tu so dijaki poleg prepoznavanja lesa morali pokazati tudi znanje o lastnostih in uporabi lesa.

Na športnem področju so se letos mladi lesarji pomerili v odbojki in bovlingu. Poleg tega se je vršilo še tekmovanje v

fotografiji, kjer so dijaki fotografirali dogajanje na samem prizorišču. Tekmovanja se je udeležilo enajst lesarskih šol in naši dijaki so se ponovno dokazali in dosegli zelo dober uspeh. Zmagali so v obeh športnih disciplinah, tudi najboljša fotografija je uspela našemu dijaku. V ročni obdelavi lesa je ekipa dijakov iz 1. letnika mizar: Danijel Navršnik, Matej Obretan, Matjaž Pesjak in Jan Čegovnik, pod mentorstvom učitelja

Borisa Pajerja dosegla 2. mesto. Prav tako je 2. mesto v prepoznavanju drevesnih vrst pripadlo naši ekipi, ki so jo sestavljali dijaki Rok Kotnik, Andrej Ruprecht, Jošt Napotnik in mentorica Milena Škodnik. **Te odlične uvrstitve po posameznih kategorijah so prinesle naši šoli 1. mesto v skupnem seštevku, tako da je bilo to tekmovanje za nas resnično uspešno.**

Slovenjgraška ekipa

Na turistični kmetiji Samec

Nevenka Knez

Ste morda eden tistih, ki si želi mirnega oddiha na podeželju, kjer lahko hitro naveže prijateljske stike s tamkajšnjimi domačini, ki vas bodo radi sprejeli na svoji domačiji in vam ponudili kaj domačega za pod zob? Potemtakem vam ni potrebno iti kam daleč.

Od glavnega križišča na Selah nas označevalne lesene table po asfaltni cesti usmerjajo vse do turistične kmetije Samec, ki je prav posebna zaradi obnovljene lesene kašče. Nekdaj je ta služila za hrambo suhega sadja in mesa, danes pa je kot idilična počitniška hišica namenjena družinam z otroki, ki želijo začititi utrip podeželja.

Kmetija namreč leži v osrednjem zaselku Sel pod Uršljo goro, od koder se obiskovalcu odpira prečudovit razgled na okoliške hribe ter na zelene travnike in pašnike, ki so v primerjavi z mestnim vrvežem prava paša za oči in dušo. Ko sem s svojim malčkom kmetijo nedavno obiskala, sem gospodarja Frančka Kotnika zmotila sredi žganjekuhe. Medtem ko sem kramljala z njim, je mojega dvoletnega sina hitro zamikal lično narejen mini kozolec z igrali na dvorišču, ki so ga popolnoma zaposlila. Tako sem si lahko v miru ogledala tudi notranjost zares lepe kašče s sodobno opremljenim apartmajem, ki mi jo je

gospod Franček rad pokazal kljub žganjekuhi, ki zahteva od človeka, da je ves čas prisoten.

Zares mojstrsko delo gospoda Frančka je vredno občudovanja, saj je vsak kos pohištva skrbno izdelal po vzorcu dobro ohranjene stare omare na kmetiji. Imenitna lesena hiška s sodobno opremo in s pridihom preteklosti, v katerem se obiskovalec enostavno mora krasno počutiti. Najnovejša pridobitev pa je savna, ki je pika na i za zahtevnejše goste. Obiskovalci kmetije si jedi pripravljajo sami. Vse sestavine zanje lahko dobijo kar na kmetiji, saj gojijo govedo, prašiče in ovce. Pred kaščo je urejena gredica z zelišči in dišavnicami, ki se jih lahko poslužujejo gostje, da jim pri pripravi jedi ni potrebno za vsako malenkost v trgovino.

Stilsko pohištvo, plod umetniških rok bratov gospoda Frančka in Stanka Kotnika

Družinam, ki bivajo na kmetiji Samec, nikakor ne more biti dolg čas. Celo leto vabijo k obisku številne tematske poti na Selah, Vrhah in na Gmajni: Meškova pot, Pot Rimljanov, Pot v deželo škratov. Malo dlje si lahko privoščijo izlet na Ivarčko jezero ali pa raziščejo podzemlje Pece. Hribolazce goreče vabijo okoliški hribi in gore: Kope, Uršlja gora, Peca ali Raduha. Pozimi pa je možno smučati na Kopah, Rimskem vrelcu ter na smučiščih Bukovnik in Ivarčko. Poleg tega gostoljubni kmetje radi sprejmejo otroke, ki jim razkažejo kmečko delo, še zlasti zanimive zanje pa so domače živali, ki jih lahko božajo in »carljajo«.

Dokaz, da gospod Franček ogromno časa in truda vloži v izdelovanje najrazličnejših izdelkov iz lesa, je viden vsepovsod na kmetiji. Poleg lesenega kozolčka, ki je namenjen igri otrok, krasijo pročelje tudi samokolnice kot cvetlični lonci ter okrasni vodnjak z napisom imena kmetije.

Skupaj z ženo Cvetko, ki skrbi, da je apartma vedno skrbno pripravljen za sprejem naslednjih gostov, sta zadovoljna z obiskom in zasedenostjo. Dokazala sta, da se z obilo volje in veselja poleg službe in vsakodnevnih opravil da na kmetiji ustreči še tako zahtevnemu gostu.

Mini kozolec na dvorišču

Lepo izdelana savna nudi popolno udobje in razvajanje.

Samčeva kašča je idilična počitniška hiška.

Poletni nasveti sv. Hildegarde Navadni vratič

Martina Cigler

Poleti nam cveto najrazličnejše rož'ce, ki nam olajšajo vse od prehlada do drugih nevšečnosti, v oči pa nam vsekakor pade vratič, ki je s svojimi rumenimi cvetovi lahko tudi odlična dekoracija za suhe aranžmaje, je pa še kako koristen, kar poudarja tudi sv. Hildegarda.

Takole pravi: »Kdor je prehlajen in kašlja, naj je vratič v juhah, pecivu z mesom ali kako drugače, lahko ga dajamo v jajčne jedi, tudi omlete in omake. Človek sme zaužiti največ dve čajni žlički vratiča na dan, drugače pride do znakov zastupitve želodca.« Tako Hildegarda uporablja le prah rastlin brez cvetov. Tudi pri težavah z uriniranjem se poslužujemo zdravilnih učinkovin vratiča, in sicer takole:

»Pri zastajanju seča zaradi kamnov v sečilih je vino z vratičem ali pa alkoholna tinktura iz vratiča, raztopljena v toplem vinu, najboljše sredstvo.« Če hočemo zdravila z vratičem pripraviti sami, maja in junija nabereimo rastline brez cvetov, jih posušimo in stolčemo v prah. Sveži sok pripravimo tako, da rastline sesekljamo v mešalniku, ožmemo skozi krpo in konzerviramo s čistim alkoholom v razmerju 2/3 soka in 1/3 alkohola.

Zdravila iz vratiča je najbolje nekaj časa zadržati v ustih, ker se veliko zdravilnih sestavin pri tem resorbira že prek ustne sluznice, kar omili spremembe v prebavnem traktu.

Nikoli pa ne opustite jemanja zdravil, ki vam jih jer prepisal zdravnik! Pa lepo in zdravo poletje!

Vir: http://sl.wikipedia.org/wiki/Navadni_vratič

Porast mišje mrzlice v Sloveniji

Neda Hudopisk, dr. med., spec., in
Marjana Simetinger, san. inž.,
Oddelek za epidemiologijo

V zadnjem času smo v koroški regiji evidentirali posamične pojave tako imenovane mišje mrzlice oziroma hemoragične mrzlice z renalnim sindromom (HMRS). HMRS je zoonoza, torej bolezen, ki se z živali lahko prenese na človeka. Bolezni na našem območju do sedaj nismo opazili (endemska je na področju prekmurske in dolenske regije, pogosteje se pojavlja tudi v osrednji Sloveniji), letos pa smo prvič zabeležili osem primerov te bolezni. Obolevnost je pogostejša v pomladno poletnem obdobju.

Za preprečevanje pojava bolezni je predvsem pomembno, da izvajamo preventivne postopke za nadzorovanje in omejevanje pojava glodavcev in ustrezno ukrepanje ob zaznavanju povečanega števila glodavcev oziroma njihovih iztrebkov.

Naša epidemiološka služba je na ta pojav in v zvezi s tem na povečano pozornost že pred časom opozorila strokovno javnost v regiji (zdravstvene delavce na primarnem in sekundarnem nivoju), informacija za splošno javnost pa je dosegljiva na naši spletni povezavi: **hemoragičnamrzlica z realnim sindromom**.

Na bolezen in porast mišje mrzlice v Sloveniji opozarjajo tudi na spletni povezavi **Inštituta za varovanje zdravja**, iz njihovega poročila pa sledi tudi naslednje: *Incidenca laboratorijsko potrjenih primerov mišje mrzlice v Sloveniji še vedno narašča. V prvih mesecih letošnjega leta je Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo, Medicinske fakultete v Ljubljani, laboratorijsko potrdil in epidemiološki službi prijavil že 49 primerov hemoragične mrzlice z renalnim sindromom.*

Do 22. 5. 2012 je zbolelo **54 oseb**, in sicer 38 moških in 16 žensk. Največ bolnikov je starih od 20–44 let (27 oseb), v starostni skupini 45–59 let je zbolelo 18 oseb, 9 bolnikov pa je starejših od 60 let.

Prvič letos so v zdravstveni regiji Ravne zabeležili osem primerov mišje mrzlice. Ostali bolniki prihajajo iz že znanih žarišč mišje mrzlice, in sicer 12 iz ljubljanske regije, 13 iz mariborske, 9 iz novomeške, 4 iz murskosoboške in celjske, 3 iz goriške zdravstvene regije in 1 iz gorenjske zdravstvene regije. Vsi bolniki so bili hospitalizirani, umrl ni nihče.

Tako na IVZ kot tudi na našem zavodu na podlagi do sedaj dostopnih podatkov ocenjujemo, da se bodo v letu 2012 še pojavljali posamični primeri mišje mrzlice.

»Koroška v gibanju brez tobaka«

Nina Pogorevc,
Zavod za zdravstveno varstvo Ravne

V nedeljo, 27. maja 2012, je Zavod za zdravstveno varstvo Ravne v sodelovanju s številnimi organizacijami in društvi organiziral tradicionalni pohod na Uršljo goro z motom »Koroška v gibanju brez tobaka.« Pester program in lepo vreme sta na goro privabila veliko število ljudi. Dan smo preživeli v skladu z usmeritvami svetovnega dneva brez tobaka, torej na svežem zraku, brez pasivnega kajenja, v gibanju, peš ali s kolesom.

Udeleženci so si na gori lahko izmerili krvni pritisk, holesterol, pljučno funkcijo, krvni sladkor in telesno sestavo. Število meritev je bilo kar veliko: 140 meritev krvnega pritiska, 80 meritev holesterola, 95 krvnega sladkorja, 84 meritev pljučne funkcije ter 55 meritev telesne sestave. Koronarni klub je prikazal delovanje polavtomatskega defibrilatorja, pri predstavnici Društva za boj proti raku so lahko udeleženci s pomočjo modela dojk in mod vadili samopregledovanje. Z najmlajšimi smo se zabavali v ustvarjalnem koticu, z odraslimi pa smo skupaj izvedli raztezne vaje. Program so popestrile družabne igre, udeleženci so prejeli simbolične nagrade. Prav tako smo nagradili tudi najmlajšega in

najstarejšega udeleženca. Najstarejša udeleženka je bila stara 74 let, najmlajša je bila deklica, stara 14 mesecev. Ob 11. uri je bila nedeljska maša, lepo vreme pa je letos omogočilo spust tudi jadralnim padalcem.

Zelo smo veseli, da nam je uspelo vzpostaviti tradicionalno prireditev, pri kateri aktivno sodeluje tako veliko število društev in organizacij. Sodelovali so namreč Zdravstveno-reševalni center Koroške, Društvo diabetikov Mežiške doline, Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije – podružnica za Koroško, Koronarni klub Mežiške doline, Koronarni klub Mislinjske doline, Koroško društvo za boj proti raku, Koroško društvo za osteoporozo, Planinsko društvo Prevalje, Gorska reševalna služba Koroške, društva jadralnih padalcev in predstavniki zdravstveno vzgojnih centrov koroških zdravstvenih domov. Prireditev je finančno podprla Občina

Udeleženci so si na gori lahko izmerili krvni pritisk, holesterol, pljučno funkcijo, krvni sladkor in telesno sestavo.

Ravne, podporo so nam nudil tudi GVO Slovenj Gradec, papirnica Aladin, trgovina Pikapolonica, Koroška lekarna,

MEDI-KEM, Relax Turizem in Koroške pekarnice.

Junija je čebelarjeva žetev

Janez Bauer

Junij je za nas čebelarje najlepši mesec v letu. Od prve jutranje zarje pa do večernega mraka naše čbelice letajo iz panja in vanj prinašajo medičino. Preko noči jo predelajo v med in ko je medišče polno, ga čebelar iztoči in že se lahko posladkamo z njim.

Junija ima čebelar res žetev. Tu se vidi rezultat njegovega dela preko celega leta. Panji so polni čebel, da kar pokajo. Zato čebele mirne tople noči preživijo kar na bradah panjev. Oprimejo se ena druge in lahko vidimo prave brade živih čebel, ko visijo ob pročeljih. Zjutraj, ko sonce vstane izza gora, pa se takoj podajo v nabiranje medičine. Najprej izletijo po vodo, da se same napijejo, nato pa jo prineso v panj za zalego in panjske čebele. Takoj zjutraj se naokrog podajo tudi čebele raziskovalke. Obiščejo cvetove v bližnji in daljni okolici in nato sporočijo čebelji družini v panj, kje je danes paša. To naredijo v obliki čebeljega plesa. V obliki osmice se živahno sučejo med čebelami in otresajo z zadkom. Na ta način, s samo njim znano govorico, sporočajo drugim čebelam nabiralkam, kje se nahajajo viri medičine. Tisti dan se bodo vse čebele odpravile nabirat samo tisto vrsto medičine. Ob nabiranju medičine se jim na telesu nabere tudi

Poln sat medu, pripravljen za točenje.

cvetni prah, tako ga prenašajo s cveta na cvet in tako poskrbijo za opraševanje cvetja. To je njihovo največje poslanstvo, kar 95 % koristnega dela naredi z opraševanjem. Nabiranje medičine je samo njihova skrb za prehrano. Medičino nabirajo samo čebele, starejše od treh tednov. Mlajše živijo v panju, krmijo matico in zalego in predelujejo medičino v med. Medičina, ki jo prineso čebele v panj, ima okrog 90 % vode. To morajo panjske čebele osušiti in predelati v med, ki ima samo 18 % vode ali pa še manj. Medičino v medenih želodčkih prenašajo s celice na celico, jo zračijo in sušijo. Tako med zori. Ko je dovolj zrel, ga

pokrijejo z voščenim pokrovcem in tak med je obstojen in se ne pokvari. Ste se morda kdaj vprašali, kako dolgo med počaka? Ko so v Egiptu odpirali piramide, so tam našli grobnice faraonov. Takratna navada je bila, da so faraonu za pot v onostranstvo zraven sarkofaga dali tudi nekaj hrane in pijače. Med njimi tudi med, dobro zaprt v lončenih amforah. Ko so te amfore odprli in med poskusili, so ugotovili, da mu prav nič ne manjka. Pa je bil star več kot 2000 let. Torej med, ki je pravilno skladiščen, lahko hranimo, dokler ga ne pojedemo. Najboljša shramba za med je seveda čebelji sat. Tam je med tudi najmanj predelan in onesnažen. Iztočen med pa hranimo v zaprti posodi na temnem. Med je po analizah visoka koncentracija različnih vrst sladkorjev in je kot tak higroskopičen, torej vleče nase vlago. To je tudi edina možnost, da se med pokvari. Med s preveč vlage bo zavrel in se skisal. Zato ga imejmo dobro zaprtega in res nam bo vedno na voljo. Ves medeni pridelek pa je ob vsem čebelarjevem znanju in skrbi še najbolj odvisen od vremena. Spremembe naravnega okolja, neurja in ohladitve močno vplivajo na razvoj čebeljih družin in donos medu. Zato je čebela tudi eden prvih in najboljših pokazateljev stanja naravnega okolja. Njen občutljivi organizem reagira na vsako močnejšo spremembo. Odzove se z umiranjem, čemur smo bili priča lani v Prekmurju, ali pa z izpadom donosa. Ravno letošnji vremenski pogoji so bili izredno

Nadaljevanje na str. 14

Iz točila priteče sladki med.

neugodni za našo čebelico. Topel in suh marec, nato pa hladna in deževna april in maj, so dobro izsušili naše panje. Čebele v maju so bile lačne, paše ni bilo. Zato smo čebelarji ostali brez donosa cvetličnega medu in namesto da bi točili, smo morali čebelje družine hraniti, da so preživele. Kar nekako s strahom pričakujemo konec junija in julij, ko so pri nas glavne gozdne paše. Mogoče pa le bomo dobili medu za eno točenje. Upanje vedno ostane in dober čebelar bo navkljub vsem spremembam še vedno skrbel za svoje čebelice.

Naši čebelarji

Jure Tasič

Janez Bauer

Človek večnega nasmeha in širokega srca! Tako bi ga najlaže opisal, saj je vedno dobre volje.

Rodil se je na Tolstem vrhu nad Mislinjo, v Mislinji pa si je postavil svoje

Juretov nov čebelnjak v Šentflorjanu

domovanje, kjer uživa sadove svojega dela. Celo življenje, do upokojitve, je bil gozdar. Gozd je bil njegov drugi dom in vedno je rad pomagal ljudem, tudi sedaj, ko je upokojenec, ni nič drugače. Njegova velika ljubezen pa so čebele. Z njimi se je spoznal, ko je hodil v svate. Pri ženi doma so imeli čebele in takoj so ga pritegnile. Vzljubil jih je skoraj tako kot svojo ženo in vsem svojim ljubljankam je ostal zvest do danes. Ravno kar je v Šentflorjanu postavil nov, sodoben čebelnjak. Tam ima tudi večino svojih čebel. Pašni okoliš je tak, da mu čebele prinašajo vrhunski med. Ima pa še tri čebelnjake doma pri hiši. Eden je lično zgrajen paviljonček, druga dva pa sta narejena iz starega drevesnega debela, v katerega je namestil panje in čebele so si tam omislile svoje domovanje. Ne ve pa vsak, da je bil Jure včasih tudi dopisnik Viharnika. Izpod njegove roke je nastala marsikatera zanimiva zgodba o pohorskih gozdarjih. Ljudje so jih z zanimanjem prebirali. Torej zaželimo Juretu še obilo srečnih let s svojimi čebelicami. In pa seveda povabilo na obisk k njemu, če bi radi dobili med vrhunske kvalitete.

Jure ob enem od svojih čebelnjakov

Ugrizi kač pri psih

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med,
VP Slovenj Gradec

V pogovornem jeziku se uporablja izraz »pik« kače, ki pa je napačen, saj imajo kače čeljust in zobe ter z njimi ugriznejo in ne pičijo.

V poletnih mesecih so nevarni ugrizi kač, saj psi tako neznansko radi brskajo po grmovju ali travi. Kače se praviloma umaknejo, če pa nimajo možnosti pobegniti, se branijo z ugrizom.

Od strupenih kač sta v slovenskih gorah prisotna predvsem **modras (Vipera ammodytes)** in **navadni gad (Vipera berus)**.

Navadni gad zraste od 60 do 70 cm, izjemoma do 85 cm. Ovalna glava polagoma prehaja v trup. Na zgornjem delu glave je temna lisa v obliki črke X ali V. Glava je pokrita z majhnimi luskami, vidne so največ 3 večje ploščice. Je strupena kača in se od nestrupenih loči po navpični, zoženi zenici, čokatosti in cikcak vzorcu na hrbtu. Njegov bližnji sorodnik je laški gad, ki živi tudi v Sloveniji. Živi na vlažnih hladnejših

Foto: Marta Krejan

Foto: I.J.

območjih z velikimi temperaturnimi spremembami med dnevom in nočjo, vendar se red zadržuje na sončnih mestih. Najdemo ga ne robu močvirij, na planinskih meliščih, barjih, ob planinskih poteh, na jasah, ekstenzivno gojenih travnikih in pašnikih. Hrani se z malimi sesalci, ptiči in dvoživkami. Je živoroden. V Sloveniji navadni gad večinoma živi v Julijskih in Kamniških Alpah, Karavankah, Trnovskem gozdu, na Javorniku in Snežniku (bosanski gad).

Modras se od gada loči po značilnem rožičku na nosu in rdeči barvi na spodnji strani repa. Živi na skalnih in prisojnih področjih južne Evrope vse do Male Azije. Zraste lahko od 65 do 90 cm. Je svetlo rjave, rdečkasto rjave ali sive barve. Na hrbtu ima cikcak vzorec in na koncu gobca značilno prifrknjeno konico, zaradi katere bi ga le težka zamenjali s katero drugo v Sloveniji živečo kačo.

Dejaven je podnevi, pogosto plava. Kačji ugrizi so boleči in nanje lahko posumimo, ko pes zacvili med stikanjem po grmovju. Lahko postane tudi zmeden ali prestrašen. Količina in moč vbrizganega strupa sta odvisna od vrste in starosti kače, od časa med prejšnjim in sedanjim ugrizom in še drugih dejavnikov. Piki kač v okončine ne povzročijo takšnega tveganja kot če pride do ugriza v vrat ali glavo. Po navadi opazimo dve majhni vbodni ranci, med sabo oddaljeni od 2 do 5 mm. Koža na prizadetem mestu postane rdeča in vneta, lahko spominja na odrgnino. V eni do dveh ur mesto ugriza močno oteče, sistemsko pa posledično lahko pride do odpovedi notranjih organov.

Ugriz strupene kače zahteva takojšnjo veterinarsko pomoč. Žival moramo namestiti v miren prostor, preprečiti moramo gibanje živali (da preprečimo nepotrebno širjenje strupa po telesu). Prizadeto okončino lahko obvezete s povojem in jo imobilizirate, vendar morate biti pazljivi, saj lahko bolečina izzove agresijo tudi pri sicer popolnoma neagresivnih živalih. Avtomobil mora biti med prevozom čim bolj ohlajen.

Kako preprečiti, da bi pes prišel v stik s kačo? Povsod tam, kjer lahko sklepate na prisotnost kač, imejte psa na povodcu.

Vir: gore-ljudje.net, mojpes.net, pridobljeno 1. 6. 2012

Turizem na podeželju

Novi izzivi ali samo ideal?

Nevenka Knez

Stojim sredi razburkanega morja trav in cvetja, ki ne morejo kljubovati močnemu vetru. Skozi nos je čutiti ostrino hladnega piša, ki jemlje dih. Kakšen pogled ... V soncu kipeče, a s snegom popršeno ovršje Uršlje; medtem ko se v dolini vrtinčijo travniki, ki čakajo na prvo košnjo. Kar ponosna postanem sama nase, da mi je dano živeti ravno tu, na vznožju Uršlje gore, kjer nas narava vedno znova obdaja s svojo slikovitostjo, ki človeku napolni baterije. V tem trenutku razumem ljudi od drugod, ki kar ne morejo prehaliti, kako lepo je tu pri nas, na Selah.

Potemtakem se sprašujem, kako da tega bogastva, ki ga imamo na podeželju, ne znamo bolje izkoristiti. Pred nedavnim smo na nekaj kmetijah sprejeli poseben izziv, ki se je uspešno obnesel. Vsaka kmetija je pripravila bogat program, s katerim smo popestrili življenje na deželi skupini predšolskih otrok, ki so nas obiskali za tri dni. Veselje jih je bilo opazovati pri igri, saj jim je bilo posebno doživetje že povaljati se po travniku ali sprehoditi se do bližnjega gozda. Njihovemu navdušenju pa ni bilo konca pri srečanju z domačimi živalmi. Vrišč in smeh sta bila prisotna ves čas. Ugibanja, ali je pred njimi stala ovca ali koza, pa kar ni hotelo biti konec. Domači smo bili

pošteno presenečeni, ko so nekateri še vedno pričakovali, da se bo iz hleva prikazala vijolična krava, kot se zgodi v reklamah za čokolado.

S kančkom znanja in modrosti naših babic, ki rade pripovedujejo o starih časih, ko so bile še same otroci, smo se lahko skupaj z našimi malčki vrnili nazaj v čas, ko še niso poznali modernih pralnih strojev in drugih sodobnih naprav, brez katerih si danes ne znamo predstavljati našega življenja.

Zato se nisem čudila plazu otroškega smeha, ko sem vzela v roke leseni čeber, milo in pralnik, s pomočjo katerih sem poskušala oprati perilo. Ko pa so se lahko v tem starem vsakodnevnem opravilu preizkusili otroci sami, je postalo pranje perila s škropljenjem vode daleč naokoli najboljše in po vrhu še najbolj mokra igra na svetu. Navdušeni so nas po končanem programu skupaj z vzgojitelji zapuščali z obljubami, da se še vrnejo.

Na drugi strani pa se turistični ponudniki na našem podeželju srečujejo s celim kupom ovir, ki turiste že na daleč odbijajo. S temi se srečujem pri občasnem lokalnem vodenju večjih skupin odraslih, ki si mimogrede na svoji poti želijo ogledati še cerkvico sv. Roka ter Meškovo sobo v bližnjem »farovžu«. Z namenom, da jim prihranim iskanje, jih kot lokalna turistična vodnica pričakam kar pri osnovni šoli. Šoferji avtobusov so zaradi ozke asfaltirane ceste, ki kot kača vijuga strmo v hrib proti sv. Roku običajno malo skeptični zaradi nenadnega srečanja z nasproti vozečimi avtomobili ter glede primerne prostora za parkiranje in ustavljanje, vendar se njihov obraz hitro razjasni ob pogledu na široko dovozno ravnico pred pokopališčem na Selah.

Pogled na Uršljo goro, meseca maja ovito v belo kopreno snega.

Nadaljevanje na str. 16

Zgodilo pa se je, da se je ob isti cesti čez noč na moje veliko presenečenje pojavil prometni znak, ki je celo prepovedoval promet za avtobuse. Naenkrat po pravilih ni bilo možnega dostopa do edine kulturne znamenitosti Sel. Hotela sem se osebno prepričati o tem, kdo je odgovoren za nenadno spremembo cestnega režima, ki naju je oba z avtobusnim šoferjem spraval v zadrego. Različni ljudje so me po odgovor pošiljali od vrat do vrat, nihče o tem ni vedel ničesar, dokler ni ta isti znak, tako kot je prišel, tudi izginil.

Običajne izletniške skupine si zaradi prenatrpanega programa težko privoščijo, da bi se peš podale po kateri od tematskih poti, ki jih premore naš kraj. Zato se po navadi ustavijo le na eni od vmesnih postojank. Pri tem pa naletimo na novo težavo, ko lahko le tuhtamo, komu se imamo zahvaliti, da avtobus ali malo večje vozilo ne more prečkati mostu čez naš potok Selčnico, čeprav so ga že ničkolikokrat popravljali in širili. Tudi stacionarni turisti, ki želijo prespati na naših turističnih kmetijah, naletijo na kar nekaj težav, da jih sploh najdejo. Označevalne table kmetij, ki so bile na novo postavljene, neznancem ne pomagajo kaj dosti, ker stojijo na premalo vidnem mestu ali pa je vrstni red kmetij ravno obraten, kot smo vajeni. Domačini se čudimo ob pripovedovanju voznikov, ki jih GPRS naprave vodijo po starih cestnih trasah, te pa so povečini slabe makadamske ceste z ostrimi ovinki in prepadi pod njimi. Predstavljajte si blede obraze potnikov, ko se sprašujejo, ali bodo srečno prispeli na cilj. Namesto da bi se v kraju ubadali z ureditvijo cest in tovrstne infrastrukture, ki bi nam poleg varnosti zagotovila turistični razvoj, se raje obremenjujemo z nepomembnimi reklamnimi panoji ki »baje« preusmerjajo pozornost voznikov. Spet tretji se brez razloga zgražajo nad tablami turističnih ponudnikov, ki so si jih izdelali sami in postavili za lastno promocijo. Na nevarne odseke cest, ki terjajo življenja, pa se namesto varovalne ograje kot gobe v dežju postavljajo opozorilni znaki, ki najbrž niso čisto poceni, zagotovo pa niso prava rešitev. Kljub gostoljubju naših turističnih ponudnikov in zanimivostim, ki jih premore naše podeželje, so redki tisti gostje, ki se ponovno vračajo.

Neprimerna infrastruktura in premalo posluha za krajane bosta še dogo zatirala turizem na podeželju, ki zaenkrat žal ostaja naš ideal.

60 let uspešnega dela DU Brezno-Podvelka

Mag. Jože Marhl

Članice in člani Društva upokojencev Brezno-Podvelka so se zbrali na jubilejnem 60. občnem zboru. Poročilo predsednika društva Justina Godca je prikazalo in potrdilo uspešno prehojeno pot društva vse od leta 1952. Tega leta je bila na pobudo upokojenca Bernarda Gröglja iz Brezna v kraju ustanovljena podružnica Društva upokojencev ljudske republike Slovenije.

Iz skromnih začetkov se je podružnica številčno večala in se leta 1974 preimenovala v Društvo upokojencev Brezno-Podvelka ter se vključila v Zvezo društev upokojencev Slovenije. Prvi predsednik društva je bil Bernard Grögl, ki je društvo vodil do leta 1958. Od tega leta pa do leta 1984 je društvu predsedoval Ludvik Volmajer, od takrat pa do letošnjega občnega zбора je predsedniško funkcijo opravljal Justin Godec – kar 28 let. Občni zbor v tem letu je bil tudi volilni občni zbor.

Na njem so izvolili novo vodstvo. Za predsednika je bil izvoljen Maks Mori. Vsebina dela društva je vsebinsko raznolika in bogata. Med drugim izvajajo različne oblike pomoči članom, organizirajo različne rekreativne in izobraževalne delavnice za člane, bogata je ročnodelska dejavnost članic, izvajajo aktivnosti za vključevanje novih članov, obiskujejo člane ob različnih obletnicah in praznikih ... Uspešno sodelujejo z Občino Podvelka, s Centrom za socialno delo Radlje ob Dravi, z društvi v kraju ter s Koroško pokrajinsko zvezo DU Slovenj Gradec.

Jubilejnega občnega zбора so se udeležili tudi številni gostje. Med njimi ravnateljica OŠ Brezno-Podvelka Irena Jelenko, podžupanja Občine Podvelka Slavica Pečovnik Urh, predsednik Koroške pokrajinske zveze DU slovenj Gradec Janez Gologranc in predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije Mateja Kožuh Novak, ki je predsedniku društva Maksu Moriju predala tudi veliko plaketo Zveze društev upokojencev Slovenije za 60 let uspešnega delovanja. Program, ki ga je povezovala Špela Petrič Čučej, so obogatili učenci Podružnične šole Kapla na Kozjaku z mentorico Suzano Praper ter Špela Petrič Čučej in Primož Hartman na harmoniki.

V ospredju povabljeni gosti

Tekmovanje Gasilske zveze Mislinjske doline

Franc Areh

V aprilu in maju je v okviru usposabljanja gasilcev v gasilski zvezi potekalo tekmovanje gasilskih enot. V aprilu so se v športno gasilskih disciplinah pomerile gasilske enote članov, članic, veteranov in veterank v skupnem številu 41 enot.

Tekmovanje je potekalo na nogometnem igrišču pri Športnem centru Vinka Cajnka. Pod budnimi očmi sodnikov je nastopilo 400 gasilcev, tekmovanje pa je potekalo v sproščenem športnem vzdušju. Bolj ko se je bližal konec tekme, večje je bilo zanimanje za rezultate. Pri članih A so slavili gasilci iz Doliča-Šentflorjana, pri skupini B pa so bili najboljši Dovžani. Pri članicah A so bile nepremagljive Mislinjčanke, pri članicah B pa enota

Gasilci Gasilske zveze Mislinjske doline (foto: Sebastjan Apačnik)

Legna. Pri starejših gasilcih in gasilkah sta prvi dve mesti odšli v Turiško vas. Po spustu zastave in končani himni so se gasilci veselo odpravili v svoje gasilske domove in proslavljali svoje zmagoslavne uspehe. Pionirsko tekmovanje je potekalo v maju,

sodelovalo pa je 21 enot. Pri pionirkah so slavile Golavabučanke, pri pionirjih pa Dovžani. Najboljše mladinke in mladinci so bili iz Pameč-Trobelj. Tudi to tekmovanje je pokazalo, da so gasilci v Mislinjski dolini dobro izurjeni in podkovani v gasilskih veščinah.

Florjanovo petje

Leopold Korat

Etnolog Niko Kurent je v uvodu na dvajsetih straneh zapisa o prepevanju ob godu sv. Florjana zapisal: »Sveti Florjan (4. velikega travna) je bolj med 'kmečkimi trjaci', eden izmed tistih svetnikov, ki so bili našemu kmečkemu človeku zmerom najbolj pri srcu. Kako tudi ne! Na nešteti podobah, v nešteti kipih je stal pred njim kot mogočen zavetnik z golido v rokah, ko gasi gorečo hišo pred seboj. Kmetič je videl pri tem svojo borno, s slamo krito domačijo, hram in hlev in kozolec, pa molil, da bi se slavni svetnik pri njem izkazal, ko bi ga kdaj – Bog ne zadeni – doletela nesreča.« Od teh časov in takega razmišljanja nas loči že kar nekaj let, celo stoletje. Danes so hiše naših kmetov že lepe in zidane, enako hlevi in druga poslopja. Kritine so boljše od slame in na mnogih domačijah so tudi strelovodi. Pa je kljub vsej znanosti in modernim gradbenim materialom še ostal spomin na tega vélikega svetnika in varuha pred ognjem in nevihto. Tako pri starejših, ki še prižgejo svečo njemu na čast in zmolijo

očenaš v strahu pred ognjem, kot tudi pri mlajši generaciji, ki z veseljem ohranja lepo in staro šego – prepevanje od hiše do hiše v spomin in čast, v prošnjo in zahvalo sv. Florjanu. Večer pred praznikom so se tudi letos na Razborju zbirali fantje – prvi večer Zgornji Razbor – in prepevali od domačije do domačije po raztresenih kmetijah razborskih bregov. Pred hišo zapojejo, pozdravijo gospodarja in mu pojasnijo namen prihoda. Po vstopu v hišo takoj sedejo k mizi in naredijo iz snopovih vej majhne križce, ki jih zataknejo za okvir kakšne podobe na steni. Fantje dobijo šopke za na klobuk in nekaj jajc. Poberejo po mizi, kar je ostalo od snopa in vej (žegnan les), in to vržejo na ogenj, da zgori. Zapojejo še pesem o sv. Florjanu in veseli fantje se izgubijo v temno noč. Če pri kakšni hiše že spijo, kljub temu pustijo vrata odprta. Fantje vstopijo in vse opisano ponovijo. Tako do jutra, ko se že dela beli dan ... Iz jajc, ki so jih pevci nabrali, se nekaj dni kasneje pečejo »šnite«. K temu pečenju so povabljeni vsi, ki so jih darovali oz. so jim pevci prepevali. Pesmi, ki se prepevajo ob tem večeru, je več, ena tudi pravi, da se fantje poslovijo takole: »Zdaj se mi od vas obračamo, Bogu in Mariji vas priporočamo. Pri vas naj ostane sveti Florjan, z nami pa pojde Jezus sam.« Rod, ki živi pod okriljem svete Uršule na Razborju in ki ohranja izročila naših

давних prednikov, ne more umreti. Da bi še dolgo in mnogi rodovi o tem govorili in prepevali v čast svetemu Florjanu, so želje mnogih »samorastnikov« v teh krajih.

Veselo po vasi ...

Skavtstvo – norost, ki deluje

Polonca Hartman

Ste že videli ali slišali gručo razigranih, nasmejanih, aktivnih in drznih mladih ljudi v oranžnih srajcah in zeleno-vijoličnih ruticah na naših ulicah, travnikih ali v gozdovih? Verjetno, kajti o nas je že 20 let na Koroškem dosti »duha in sluha«.

Tisti, ki okuša skavtstvo поблиže, lahko ugotovi, da »biti skavt« ni krožek, ki ga obiščeš tu in tam, da se naučiš postaviti šotor, zavozlati kak voz in spati v bivaku, ampak je način življenja, vzgoja, ki strmi k celostnemu osebnemu razvoju posameznika, tako na fizičnem kot duševnem, socialnem, duhovnem, miselnem in moralnem področju, da odraste v odgovornega človeka, državljana, kristjana ... Svojo vzgojo pa uresničujemo preko specifične, dobro osnovane skavtske vzgojne metode, ki poudarja predvsem dejavnosti v naravi (in okoljsko vzgojo), učenje z delom, samovzgojo, aktivni odnos med mladimi in starejšimi (voditelji in člani), posebno skavtsko duhovnost in še kaj. To uresničujemo na vsakotedenskih srečanjih in raznih večdnevnih potepih in taborih.

To leto je za naš steg Zvezdni veter prav posebno, saj praznujemo 20 let našega obstoja. V ta namen smo pripravili prav posebno skavtsko dogodivščino, namenjeno vsem zdajšnjim in bivšim članom, njihovim družinam, pa tudi vam, ki bi skavtstvo radi поблиže spoznali. 26. maja se nas je tako preko 150 zbralo na prostoru Športnega društva Legen, skupaj smo obhajali skavtsko mašo, se spominjali preteklih dogodkov v kulturni prireditvi, se s piknikom okrepčali in se tudi dodobra napolnili z adrenalinom na progi preživetja, kjer so imeli udeleženci priložnost potovati v globeli gozdov s škripcem, se pošteno (tudi do nerazpoznavnosti) umazati z blatom na blatnem toboganu pa tudi preveriti svojo moč, ravnotežje in pogum na drugih zanimivih točkah po okolici. Popoldan smo zaključili, kot se za vsako praznovanje spodobi, z okusno torto, najbolj vztrajni pa smo skupaj preživeli tudi zabavni večer ob ognju in prespali v šotoru do naslednjega nedeljskega jutra.

Prijetno druženje

Posledice ...

Ali veste?

- Da smo skavti člani neprofitne prostovoljne mladinske organizacije, združeni v svetovno skavtsko družino s preko 40 milijoni članov?
- Da so znani ljudje, ki so kdaj (ali še vedno) obiskovali skavtske vrste tudi Steven Spielberg, Neil Armstrong in ameriški predsednik John F. Kennedy?
- Da smo v Sloveniji združeni v Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS), znotraj katerega smo razdeljeni v preko 70 stegov (podružnic) po celi Sloveniji, 2 stega delujeta tudi na Koroškem?
- Da smo steg Zvezdni veter skavti, ki prihajamo iz Mislinjske doline, od Doliča, Mislinje, pa vse tja do Šmartna, Slovenj Gradca, Pameč do Otiškega Vrha in seveda okoliških krajev? Trenutno nas je aktivnih skavtov v našem stegu okoli 60.

- Da je skavtstvo namenjeno otrokom **od 3. razreda osnovne šole** pa vse tja do študentskih let? V 21. letu starosti se lahko mlad človek odloči, da bo to, kar mu je skavtstvo dalo, delil naprej kot voditelj.
- Da smo razdeljeni v 3 starostne skupine – Volčiče in volkuljice (od 3. do 5. razreda OŠ), Izvidnike in vodnice (od 6. razreda OŠ do 1. letnika SŠ) ter najstarejše Popotnike in popotnice (od 2. letnika SŠ do 1. letnika fakultete oz. 21. leta starosti)?
- Da je naš ustanovitelj (svetovnega skavtskega gibanja) lord Baden Powel, ki je skavtsko gibanje začel v začetku 20. stoletja v Angliji?
- Da je Rudyard Kipling svoje odmevno delo Knjiga o džungli napisal po naročilu Badena Powela za skavtsko vzgojo v najmlajši veji Volčičev in volkuljic?

Želiš izvedeti še več?

O našem stegu Koroška 1 – Zvezdni veter:

www.koroska1.skavt.net

O Združenju slovenskih katoliških skavtinj in skavtov:

www.skavt.net

www.zskss.skavt.net

Se nam želiš pridružiti?

Nove člane sprejemamo od oktobra dalje, vse informacije pa na e-pošti

polonca.hartman@gmail.com

Iz kuhinje
disi

Gozdne jagode

Martina Cigler

Smo že v meteorološkem poletju in že se veselimo gozdnih sadežev. Prvi gozdni sadeži, ki nas razveselijo, so gozdne jagode, ki imajo neopisljiv okus; mene njihov okus popelje v brezskrbne otroške dni ...

Slastne so kar same, potresene z nekaj sladkorja ali v kombinaciji s sladoledom in smetano. Jagoda spada v družino rožnic, njeno latinsko ime je *Fragaria vesca* L. Je do 15 cm visoka trajnica, ki ima kratko črnorjavo koreniko, iz katere rastejo dlakava stebela, ki nosijo cvetove in trokrpe svetlozelene liste. Razmnožuje se tudi z nespelnimi z živicami. Cvetovi so beli, plod s semeni pa je rdeč. Uspeva do nadmorske višine 1800 m. Gozdno jagodo lahko uspešno gojimo tudi v vrtovih, dobro uspeva v zračni humusni prsti, potrebuje pa veliko sonca. Vsebuje C-vitamin, estre, rudninske soli, beljakovinske snovi in ogljikove hidrate.

Pa še en slasten recept za osvežujoč sladoled, ki pomiri nervozo:

- kozarček jogurta
- enako količino gozdnih jagod
- pol kozarčka sladkorja
- vanilin sladkor

Sestavine damo v mešalnik, jih zmešamo in nato vlijemo v primerne posodice, v katerih zmes zamrzemo.

Pa dober tek!

Vir: Tatjana Angerer: Živimo z rastlinami. Mohorjeva, Celovec 2007.

Državne prvakinja 2011/12

Kadetinje OK Prevalje

Vlado Petrič

V soboto, 12. maja 2012, je v Kopru v Športni dvorani Bonifika potekal zaključni turnir (*final four*) državnega klubskega prvenstva v odbojki za kadetinje. Tekom leta so potekala predtekmovanja po območjih in regijah. Iz vzhodne regije sta se na zaključni turnir uvrstili ekipi odbojcarskega kluba (OK) Braslovče kot najboljša ekipa in ekipa OK Prevalje kot druga. Iz zahodne regije so se v zaključni turnir uvrstili OK Mladi Jesenice kot najboljša ekipa in OK Koper kot druga najboljša ekipa. V prvi tekmi je ekipa OK Braslovče premagala ekipo OK Koper z rezultatom 2 : 0 in se uvrstila v finale. **V drugi tekmi je ekipa OK Prevalje po živčni in napeti tekmi vse do konca premagala ekipo OK Mladi Jesenice z rezultatom 2 : 1 in se uvrstila v finale, kar je bil že izpolnjen**

Stojijo: Rado Krenker (pomočnik trenerja), Iza Mlakar (najboljša igralka), Ana Kerbler, Kristina Kerbler, Neža Pumpas, Nuša Bahč, Tanja Bobek, Danilo Ribič (trener); klečijo: Žana Vertačnik, Neja Grzina, Barbara Jevšnikar, Špela Bukovec (najboljša podajalka), Urška Petrič, Saša Zdovc in Lina Zajc.

cilj turnirja. V naslednji tekmi je ekipa OK Koper premagala ekipo OK Mladi Jesenice z rezultatom 2 : 1 in osvojila končno tretje mesto.

V zadnji finalni tekmi pa sta si nasproti stopili ekipi OK Prevalje in OK Braslovče. Po pravilih se je morala finalna tekma igrati na tri dobljene nize. Zaradi že izpolnjenega cilja so mlade igralka OK Prevalje zaigrale precej bolj sproščeno in poletno kot na prejšnji tekmi. Kljub temu so prvi niz izgubile, vendar je to bil le začetek novega zagona in poleta. V naslednjih treh nizih so pokazale vse svoje sposobnosti in kvaliteto, predvsem pa večjo željo po zmagi ter nasprotnice suvereno premagale. **Končni rezultat je**

bil 3 : 1 za ekipo OK Prevalje in s tem prvo mesto v odbojki za kadetinje za sezono 2011/2012. Čestitamo!

Igrale so vse igralka in vsaka je prispevala svoj delež k skupni zmagi. Za najboljšo igralko turnirja je bila proglašena igralka OK Prevalje Iza Mlakar, za najboljšo podajalko pa, ravno tako Prevaljčanka, Špela Bukovec. Vsem igralkam, trenerjem in vodstvu OK Prevalje čestitamo, zahvaljujemo se tudi vsem staršem in navijačem mladih odbojkaric, ki so jih spremljali in spodbujali.

Pod zelenim klobukom

Zanimivi dogodki na strelišču Žančani

Đino Katavič, prosvetar Lovske družine Slovenj Gradec

Na strelišču Žančani Lovske družine Slovenj Gradec (LDSG) se zadnjih nekaj let izvaja veliko število tekmovanj in preizkusov orožja za različne namene: vojaške, policijske, lovške in strelske.

Nov zakon o orožju je lastniku dal obvezo preizkusa orožja in strelskih vaj izključno na prostoru, ki je varno in primerno izdelano za ta namen. Strelišče Žančani je objekt v lastništvu LDSG, ki ga počasi spreminja v sodobni objekt z uporabnim dovoljenjem. Strelišče se nahaja na lokaciji, kjer je varno streljati na tarčo, oddaljeno 100, 200 in 300 metrov, glinaste golobe in merjasca v teku. Za varnost in natančno delo skrbi lovec, zadolžen za strelstvo, Tomaž Hain, za gostinstvo pa skrbi Rudi Rogolšek. V času večjih tekmovanj LDSG priskrbi več osebja, ki se trudi čim bolj ustreči gostom in poskrbi za varno ravnanje z orožjem.

21. aprila 2012 je potekalo tradicionalno tekmovanje koroška liga. Tekmovalci so tekmovali v naslednjih disciplinah: malokalibrska puška, golobi in kombinacija.

Zmagovalci

Doseženi rezultati

Člani

Malokalibrska puška

1. mesto: Peter Smrekar – 53 točk
2. mesto: Matej Horvat – 36 točk
3. mesto: Simon Ošlak – 28 točk

Golobi

1. mesto: Peter Smrekar – 55 točk
2. mesto: Dušan Zakršnik – 26 točk
3. mesto: Simon Ošlak – 24 točk

Kombinacija

1. mesto: Peter Smrekar – 108 točk
2. mesto: Matej Horvat – 52 točk
3. mesto: Simon Ošlak – 52 točk
4. mesto: Gregor Knežar – 40 točk
5. mesto: Dušan Zakršnik – 34 točk

Starešina družine: Franjo Kuperti
Strelski referent: Tomaž Hain
Prosvetar: Đino Katavič

Veterani

Malokalibrska puška

1. mesto: Tomaž Hain – 60 točk
2. mesto: Aleksandar Štumpf – 32 točk
3. mesto: Drago Jakopič – 21 točk

Golobi

1. mesto: Tomaž Hain – 53 točk
2. mesto: Marijan Pšeničnik – 27 točk
3. mesto: Joža Kotnik Zdih – 27 točk

Kombinacija

1. mesto: Tomaž Hain – 113 točk
2. mesto: Aleksandar Štumpf – 51 točk
3. mesto: Jože Kotnik Zdih – 44 točk
4. mesto: Darko Štern – 38 točk
5. mesto: Marijan Pšeničnik – 31 točk

Salamiada Lovske družine Slovenj Gradec

Đino Katavič, prosvetar Lovske družine Slovenj Gradec

Med pogovorom štirih lovskih prijateljev, Franjom Kupertijem, Alojzom Grešovnikom, Darkom Hlupičem in Milanom Bošnjikom, se je porodila ideja o lovski salamiadi na Koroškem. »Zakaj mi na Koroškem ne bi imeli svoje lovske salamiade, ko pa je tradicija na naših koncih izdelovati

kvalitetne salame!« 21. aprila 2007 se je ta ideja uresničila in tako so lovski tovariši prinesli svoje izdelke eden drugemu na pokušino.

Čez nekaj let smo obnovili pobudo po ponovni organizaciji salamiade oziroma tekmovanja, katera salama je bolj okusna. Tokrat smo določili strokovno komisijo za ocenjevanje salam. Ta dogodek šteje kot prvo tradicionalno salamiado Lovske družine Slovenj Gradec, ki se je izvajala na strelišču Žančani 24. junija 2011. Prvo salamiado sta organizirala in vodila starešina LDSG Franjo Kuperti in prosvetar Boštjan Kuster ob pomoči ostalih članov. Ocenjevanje salam so strokovno izvedli trije člani komisije: Franc Javornik, Jože Temnikar in

Drugo mesto izkušnemu »salamarju« Darku Hlupiču

Tone Ješovnik. Ocenjevalo se je 38 salam, ki so se izkazale za vrhunske.

Drugo tradicionalno Salamiado smo izvedli 21. aprila letos na Lovski koči Sele s podporo naslednjih lovskih članov: starešina Franjo Kuperti, prosvetar Đino Katavič in oskrbnik Lovske kočice Sele Milan Bošnik. 42 salam so ocenjevali štirje člani komisije: Franc Javornik, Tone Ješovnik, Marijan Šuler in Miran Grobelnik. Po podelitvi diplom je sklepno besedo podal Franc Javornik in opozoril na različne dejavnike, ki vplivajo na kvaliteto salam. V času degustacije je bilo moč opaziti interes tudi pri petih sosednjih lovskih družinah, kar nam daje zagon za še boljše delo pri organizaciji naslednje salamiade.

Še posebej bi se za udeležbo radi zahvalili našim posestnikom, ki so sodelovali in se družili z nami na degustacij. Ob tem bi radi povabili še izdelovalce salam, da se pripravijo na tretjo tradicionalno salamiado, ki bo 20. aprila 2013. Z naknadnim obvestilom bomo določili kraj dogajanja.

Posestniki, izdelovalci salam in lovci, prisrčno vabljeni na tretjo salamiado Lovske družine Slovenj Gradec, ki vam želi ugodno vreme za zorenje salam!

Zelene strani

Obnova lesenih (brunčanih) poti na območju Pohorja

Dr. Jurij Gulič in Sebastjan Štruc,
Zavod Republike Slovenije za varstvo
narave Maribor

Zavod RS za varstvo narave je s 1. februarjem 2011 pričel izvajati projekt z naslovom »Varstvo in upravljanje sladkovodnih mokrišč v Sloveniji – WETMAN« finančnega mehanizma Evropske unije LIFE + narava, ki bo trajal 4 leta. Gre za projekt, ki konkretno udejanja načrtovane in predhodno usklajene cilje projekta NATREG, ki se je zaključil poleti leta 2011.

Z akcijami projekta WETMAN želimo na pilotnem območju Pohorja izboljšati ekološko stanje mokriščnih ekosistemov in tod živečih vrst, njihovo upravljanje ter s pomočjo obnove doživljajske infrastrukture (pohodne poti, označevalne, usmerjevalne, informacijske table ...) izboljšati zavedanje o naravovarstvenem in družbenem pomenu pohorskih barij.

Barjanski ekosistemi na Pohorju so eno največjih tovrstnih mokrišč v državi. Predstavljajo specifično življenjsko okolje, na katerega so vezane številne rastlinske in živalske vrste, obenem pa so prepoznani kot turistično zanimive lokacije. Skrb za ohranjanje mnogonamenskih funkcij barij na območju je osnovno vodilo dolgoročnega procesa, ki temelji na vzdržnostni rabi naravnih virov.

V pilotno območje Pohorje spadajo: Lovrenška jezera, Ribniško jezero, Klopnovrška barja, barja na Javorskem vrhu in Črno jezero. Brunčane poti se bodo zaradi dotrajanosti obnavljale na območju Lovrenških jezer, Ribniškega jezera in Črnega jezera. Na Lovrenških jezerih bo obnovljen tudi razgledni stolp, na katerem se bodo zamenjali lesene ograje, stopnice, podesti in streha.

Trenutna infrastruktura na omenjenih območjih ne omogoča več usmerjenega obiska, zato bo izgradnja širših poti (širina

Vodilni partner projekta je

Partnerji projekta so:

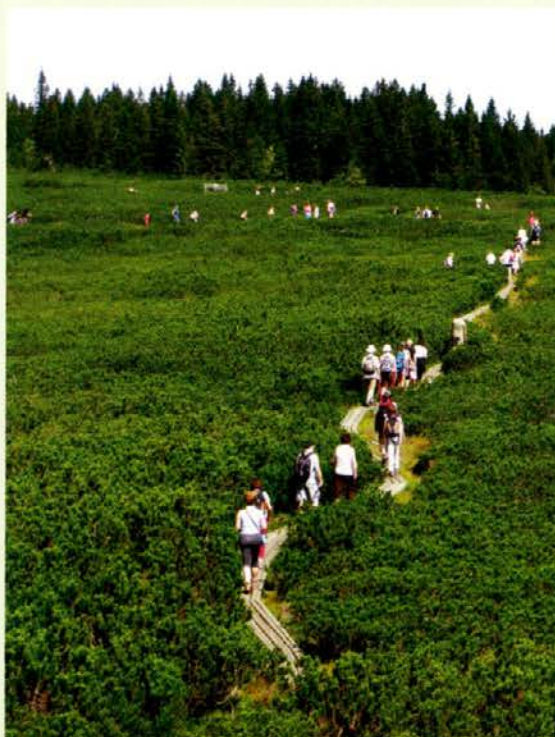
Sofinancerji projekta so:

Občina Črnomelj, Občina Zreče, Mestna občina Maribor, Občina Slovenska Bistrica, Mestna občina Slovenj Gradec in Občina Lovrenc na Pohorju.

80 cm) z izogibališči (100 cm) ter razglednih ploščadi ob posameznih jezerih na varovanih območjih zagotovo bolje varovala tarčne habitate in zavarovane vrste zaradi negativnih vplivov turizma. Ob vstopih na območja je načrtovana poenotena vzpostavitev označevalnih in informacijskih tabel, ki bodo obiskovalce seznanile z značilnostmi ekosistemov in ranljivostjo posameznih območij.

Lokalno prebivalstvo in planinska društva, ki delujejo na tem območju, bodo o poteku akcije podrobneje obveščeni pred samo izvedbo del preko lokalnih medijev. Prav tako se načrtuje tudi prostovoljna naravovarstvena akcija obnove poti, ki bo namenjena predvsem druženju in ozaveščanju javnosti o pomenu in varovanju mokrišč na območju Pohorja. Vse nadaljnje informacije o obnovi poti lahko dobite na spletnem naslovu <http://www.wetman.si/> ali na <http://www.zrsvn.si/sl/>.

Območje Lovrenških jezer v času množičnega obiska

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec je bilo na razpisu Zavoda za varstvo narave za obnovo brunčanih poti na Pohorju izbrano kot najugodnejši ponudnik. Izvedbo obnove bosta vodila Jure Čas in Ernest Ruter. Kot eden od partnerjev v projektu bo delo na terenu koordiniral tudi Zavod za gozdo Slovenije, in sicer bosta to Zdravko Miklašič in Matjaž Konečnik iz OE Slovenj Gradec.

Potopisi

Popotovati po Rusiji tako in drugače

Pot od tu do tam ... (3. del)

Boštjan Jurič

Po nekoliko krajši noči na vlaku sva izstopila na končni postaji – mestu Kerč, kjer sva pred vkrcanjem na trajekt morala opraviti vse carinske formalnosti; z dolgotrajnim čakanjem, temeljitim pregledom in urejanjem formularjev. S starim trajektom smo se vozili le kratek čas in pristali ... sredi ničesar. Na levi strani Azovsko, na desni Črno morje, vmes pa avtobusna postaja in nekaj barov. Druge možnosti, kot počakati prvi avtobus, četudi je ta pripeljal čez več kot tri ure, pravzaprav nisva imela. Nato poldnevno cijazenje po južni ruski pokrajini, t. i. Krasnodarskem kraju, kjer pridelajo največ zelenjave in sadja za potrebe lastnega trga, med drugim tudi za Rusijo sicer precej neobičajne agrume ...

V Krasnodaru, »južni ruski prestolnici«, naju je pričakovala gostiteljica Tanja. Tanje prej nisva poznala; da prenočiva pri njej, smo se dogovorili preko internetnega portala CouchSurfing, ki je

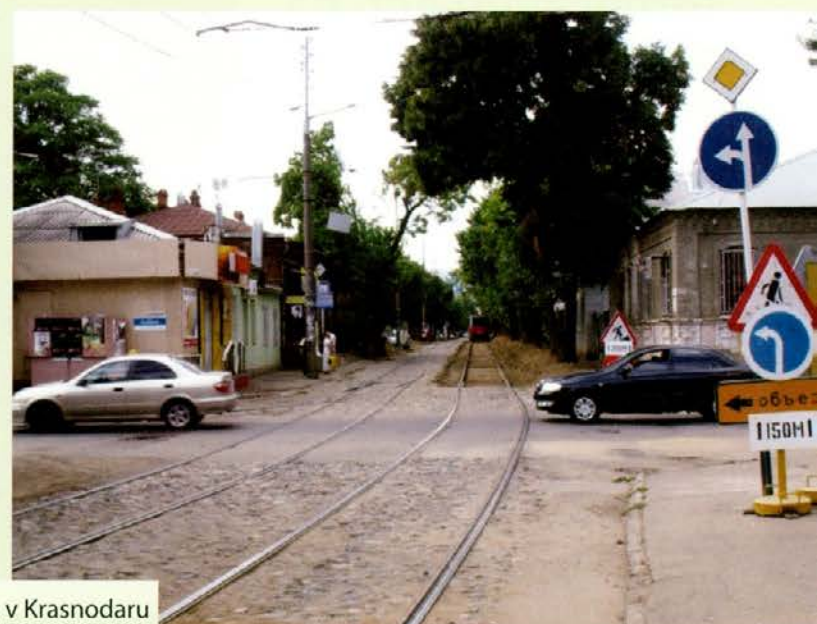

Vlak, najin drugi dom

namenjen ravno temu – da popotniki v tujih mestih najdejo ljudi, ki so jim pripravljeni brezplačno ponuditi kavč ali vsaj prostor na tleh v svojem domu. Za Tanjo sva bila prva »kavč surferja«, ona pa najina prva gostiteljica. Utrujena, predvsem pa sestradana po dolgi poti naju je nakrmila, za počitek pa nisva dobila kavča, temveč kar celo spalnico s francosko posteljo. Pred tem pa smo še dolgo kramljali in na svojo gostiteljico sva naredila prav prijeten vtis, tudi nama pa je takšen način potovanja prirasel k srcu.

Ker je Tanja morala zjutraj v službo, sva njeno stanovanje zapustila skupaj z njo. Odložila sva prtljago in pred nama je bil cel dan potepanja po mestu. Krasnodar se zelo hitro razvija, njegova naseljenost pa je okoli 800 tisoč prebivalcev. Vseeno naju je malo razočaral. Poleg ogromnih blokov v »spalnih naseljih«, v kakršnem sva prespala, in dveh lepih centralnih ulic nisva našla nič posebej zanimivega. Ko se od glavne ulice oddaljši le par korakov, pa smrad, lesene barake in uničena cesta. Zato nisva posebej žalovala, ko sva se zvečer odpravila na vlak, najinemu naslednjemu cilju naproti. Pravzaprav sva bila kot vsakič po napornem dnevu vesela, da je pred nama dolga noč na prijetni posteljici vlaka ob uspavajočem ritmu: ta-dam, ta-dam, ta-dam ...

Nasploh so vlaki v Rusiji posebna zgodba. Razdalje so tolikšne, da običajno od enega do drugega mesta porabiš ravno eno noč vožnje (govorim samo o evropskem delu Rusije!), kar sva z Ano s pridom izkoriščala: ena noč na »kopnem«, v mestu, ena pa na kolesih – na vlaku. Najcenejše vozovnice so tiste za »plackart« – to je vagon, v katerem so na eni strani ob steni, na drugi strani pa v dveh vrstah pravokotno na okno v dveh nadstropjih razmeščene neke vrste široke, oblazinjene police. Tako je na približno dveh dolžinskih metrih vagona razmeščenih šest ležišč. Karta za kupe, v katerem se nahajajo štiri ležišča, od ostalih zamejena z vrati, stanejo približno enkrat več. Potovanje v »plackartnem« vagonu z raznoraznimi, neredko pijanimi ljudmi, pa je že zgodba za poseben »vlakopis«.

Blišč in beda v Krasnodaru

Neprekinjeno igrajo že 111 let

Dejan Ulcej, odnosi z javnostjo,
Pihalni orkester Rudnika Mežica

Foto: Foto Ocepek

Zadnjo soboto v maju je v Mežici, na Koroškem, svojo 111. obletnico neprekinjenega delovanja praznoval Pihalni orkester Rudnika Mežica. Začetki orkestra segajo vse v leto 1901, ko so rudniki v Mežici bili še v rokah tujih lastnikov in ko je orkester vadil še v gostilniški sobi delavske menze na Poleni v Mežici. Danes se 60-članski orkester ponaša s številnimi državnimi in mednarodnimi odličji, z mladimi talenti ter s sodobnim glasbenim domom.

Veliki slavnostni koncert, ki ga je ob 111. obletnici pripravil orkester, je bil v Športni dvorni OŠ Mežica, ki so jo docela napolnili gostje iz vse Slovenije. Orkester je pripravil tako umetniški kot tudi narodno-zabavni program. Med skladbami umetniškega dela so izstopale predvsem skladbe, kot so Lepotica in zver Alana Menkena, uvertura Alvamar Jamesa Barnesja in Polka gavota Bojana Adamiča. Narodno-zabavni del pa je potekal v sodelovanju z ansamblom Igor in zlati zvoki, kjer se je odpelo in odigralo pesmi, kot so Čestitke in pozdravi, Zlatolaska in druge viže Igorja Podpečana. Odziv publike je bil izreden, kar se je izkazalo tako s sprotnim ploskanjem kot z bučnimi aplavzi. Zasluge za igrivost muzikantov, ki so poleg igranja vmes tudi prepevali, gredo tako nadomestnemu dirigentu Dušanu Štrikerju kot tudi dirigentu Janezu Miklavžini.

Med koncertom sta predstavnik Zveze godb Slovenije, Miran Šumečnik, in predstavnica Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Jožica Pušnik, godbenikom podelila priznanja za godbeniški staž. Kar osem članov iz vrst orkestra je prejelo priznanja za 40 ali več let muziciranja. Prav tako so čestitke v obliki buteljčk in drugih daril prenesli predstavniki drugih orkestrrov in društev iz širše regije iz Slovenije in Avstrije. Orkester je ob »treh enicah« izdal že svoj tretji album, hkrati pa tudi DVD z videospoti.

Slavnostni koncert

Dušan Kregel, župan Občine Mežica, podeljuje priznanje predsedniku Pihalnega orkestra Rudnika Mežica Dragu Krevhu.

Poleg slavnostnega koncerta bo orkester obeležil svoj jubilej tudi s parado godb. Parada se bo odvijala v soboto, 23. junija 2012, od 16. ure dalje v Mežici. Zbirno mesto godb bo na ploščadi pred Občino Mežica. Od tam bodo skozi center Mežice korakale vse do Narodnega doma Mežica, kjer bo tudi slovesni sprejem vseh godb, ki bodo potem svoje muziciranje prestavile pod šotor in se predstavile obiskovalcem

s kratkimi koncertnimi programi. Na paradi bo sodelovalo kar štirinajst godb iz različnih koncev Slovenije. Poleg vseh koroških bodo prisotne tudi vse slovenske rudarske godbe ter rudarska godba iz Podkloštra na avstrijskem Koroškem. Po koncertnem programu bo sledila zabava z ansamblom Igor in zlati zvoki.

Naša bica praznuje petindevetdesetko

Nevenka Knez

*»Drevo, mogočno,
da ga ne objameš z rokami,
vzklije iz drobnega semena.
Zgradba, višja od devetih nadstropij,
zraste iz prgišča zemlje.
Potovanje, dolgo tisoč milj,
se začne z enim samim korakom.«*

Torto, ki smo jo spekli ob tako pomembni priložnosti, kot je rojstni dan naše bice, smo želeli ovekovečiti z vsemi 95-timi svečkami na njej. Kaj hitro smo spoznali, da njihovo prižiganje še zdaleč ni lahko opravilo. Pri tem moraš biti pazljiv, da se ne popečeš z ognjem, predvsem pa moraš biti vztrajen in potrpežljiv. Takšen bi bil v grobem tudi recept za dolgo življenje, katerega častitljiva leta šteje naša bica Franciška Kotnik, trenutno najstarejša krajanka Sel, ki se kljub bolehnosti in tegobam starosti enostavno ne da.

Kljub svojim letom še vedno sama skrbi zase in skoraj ne mine jutro, da nas ne bi pozdravila z nasmehom in s svojo prešernostjo, ko vstopi v kuhinjo, kjer jo že čaka zajtrk. Bela kava in kruh sta njena stalnica, s katero začne dan. In tudi pri drugi hrani ni izbirična. Največ ji pomeni, ko ji postrežemo s toplo juho in s čim sladkim povrh.

»Ko ne veste, kako dobro vam gre,« se večkrat sliši iz njenih ust, kadar na mizi od kosila ostane preveč hrane ali ko sliši,

da se nenehno pritožujemo. Takrat se zamislim, da so pa morali biti še slabši časi, ko res ni bilo vsega v takem izobilju kot danes.

Ko je bila še sama otrok, je skupaj s svojimi brati in sestrami morala živeti skromno. Trdo delo na kmetiji, s katerim si je služila kruh, jo je naučilo, da danes vse veliko bolj ceni in spoštuje.

Kar pri naši bici posebej cenimo, sta njen dober spomin ter napredna miselnost. Redki so sokrajani, za katere ne ve natančne ali vsaj približne letnice rojstva. Zelo jo zanimajo novice, ki nam lajšajo vsakdan. Odprta je za sodobne naprave, v katerih vidi izboljšanje svoje kvalitete življenja. Ker njen vid in sluh leto za letom bolj pešata, si je lani zaželela LCD televizor z velikim ekranom, ki bi ji olajšal »pogled v svet.« Želi biti ažurna z dogodki po Sloveniji in svetu. Zagotovo ji je zanimiv potek zgodovine, ki jo spremlja že celih 95 let. Pomembna ji je vremenska napoved, rada pa si pogleda tudi kakšno telenovelo, ki zapolni njen popoldan.

Te dni jo je najpogosteje najti v senci, na njenem ležalniku pred Polanarjevo hišo. Med na videz brezskrbnim počitkom njeno budno oko spremlja vsak naš gib. Na trenutke pa jo zmoti kateri od najmlajših pravnukov, ki ji stikajo po žepih, kjer se vedno najde kakšen bombonček zanje. Rada bi še hitela za delom in kaj postorila na domačiji, a ji tega noge in slab vid več ne dopuščajo. Pozimi pomaga luščiti fižol in tretji orehe; h kuhi pa veliko pripomore, če nalupi krompir. Do pred kratkim si je še sama drznila pošiti nogavice. Občasno se s pomočjo palice odpravi na krajši sprehod do bližnjega vikenda ali pa gre na pašnik

pogledat pred kratkim skoteno jagnje ali žrebe. Skupaj se šalimo, da »njena radovednost« dela čudeže in da je zaradi nje sposobna premagovati tudi kilometre.

Vse pomembne dogodke si do ure natančno skrbno zabeleži v svoj zvezek, nekakšen dnevnik.

Domači se večkrat nasmejimo ob spominu na pripetljaj, ko je pravnikinja Klara, takrat stara komaj leto dni, brez naše vednosti zlezla h konjem na paši. Sedela je na tleh, konji pa so se mirno pasli okrog nje. Zaradi strahu, da je konji ne bi pomendrali, je naša bica Franciška brez palice, ki ji služi pri hoji, pri svojih devetdesetih letih dobesedno stekla na pašnik, da bi jo rešila.

Ko nas bica »v svojem svetu tišine« opazuje okrog sebe, pravi, da se počuti varno. Ne mara pa biti sama, zato se domači trudimo, da je vselej nekdo z njo. Včasih se tudi sama opogumi in obišče katerega od svojih šestih otrok. Izredno se veseli njihovega obiska, s katerim ji polepšajo njen vsakdan. Zato si ob njenem rojstnem dnevu skušamo utrgati tisti prosti čas, ki ga posvetimo samo njej. To ji pomeni več kot najdražje darilo.

S ponosom se smehlja, ko si ogleduje svoj fotoalbum, kjer ima shranjene fotografije pomembnih dogodkov, povezanih z vnuki in pravnuki. Sedemindvajset pravnukov šteje danes njeno družinsko drevo. V prav posebno čast pa si šteje, da je aprila z rojstvom dvojčkov že tretjič praprababica. Vse najboljše draga bica, obilo zdravja, da bi lahko skupaj proslavili še 100. rojstni dan!

Franciška Kotnik med svojimi dragimi

70 let Marije Popič

Anton Ješovnik

V mesecu aprilu je praznovala svoj sedemdeseti rojstni dan Marija Popič, p. d. Lužnikova Mimika, iz Starega trga pri Slovenj Gradcu. Njeno življenjsko pot bi lahko opisali nekako v dveh delih, eno uspešno, drugo s težkimi preizkušnjami bogatega življenja.

Že kot majhna deklica je morala v svet, posvojili so jo namreč na Bošah v Radušah, kjer je bila velika kmetija in so jo takratni gospodarji vzeli za svojo. Zato je že v otroštvu okušala trdoto kmečkega dela, kar jo je kasneje izoblikovalo v pridno in pošteno kmečko dekle.

Poročila se je na Lužnikovo kmetijo, kjer sta z možem Pavlom dolga leta pridno gospodarila. Povila je štiri sinove Jožeta, Petra in Pavla ter Damjana, ki jih ima zelo rada in je najbolj vesela, kadar so vsi okoli nje.

Včasih se zgodi kakšno presenečenje in to se je zgodilo tudi njej, po telefonu jo je poklical njen brat; kar ni mogla verjeti, da bi to lahko bilo res, prepričana je bila, da se nekdo šali. Do tistega dne ni vedela, da ima svojo družino, saj so vsi govorili, da je bila vojna sirota, zato se je pač

Marija Popič s svojimi sinovi

znašla na Bošnikovi kmetiji. Našel je starejši brat, ki živi v Avstraliji, in to preko Rdečega križa. Srečanje je bilo zelo ganljivo. Ko so jo na njenem domu obiskali bratje in sestre in ji dokazali, da je vse skupaj resnica, so solze tekle v potokih.

Žal ji je malo pred tem umrla mati. Ko se zdi, da je že vse v najlepšem redu, pride do bolezni, kapi, in v trenutku ji je ohromela polovica telesa, kar jo je po dolgotrajnem zdravljenju priklenilo na invalidski voziček. Ni se še sprijaznila z

usodo, ko ji je umrl mož. Z veliko bolečino v srcu je prestala vse to. Zdaj vsakega, ki jo obišče, sprejme polna energije, z nasmehom in odprtim srcem, iskričim pogledom in toplih rok. V soboto, 14. aprila, je za vse domače, sosede in prijatelje na kmetiji Breznik pripravila prijetno praznovanje. Prepričan sem, da po sedemdesetletnici življenja, draga Mimika, slavlja šele prihajajo. Gotovo bo še več obletnic, še več večjih in lepših praznovanj na poti vašega življenja.

Biserni jubilej zakoncev Mithans

Mag. Jože Marhl

Šestdeset let zakona sta v krogu svojih dragih praznovala Vida in Ivan Mithans z Janževskega Vrha. Poročila sta se 31. maja 1952 v župnijski cerkvi sv. Jerneja v Ribnici na Pohorju, tu sta po šestdesetih letih zakona pred domačim župnikom Fredijem Mlinaričem in podžupanjo Občine Podvelka Slavico Pečovnik Urh tudi obnovila poročne zaobljube.

Po poroki sta do zgraditve svoje hiše na Janževskem Vrhu, kjer živita še danes, živela pri Vidinih starših. Vida je skrbela za gospodinjstvo in vzgojo otrok, Ivan pa je kot gradbenik delal na mnogih gradbiščih v domovini in tujini vse do upokojitve. V zakonu so se jima rodili hčerka Sonja ter sinova Vlado in Ivan. Osrečuje ju šest vnukov in šest pravnukov, ki ju redno obiskujejo in jima lepšajo dneve.

Jubilanta Vida in Ivan Mithans

Zlatoporočenca Jožica in Viktor Laznik

Janez Švab

Čeprav si nista želela ceremonije ob visokem jubileju, zlati poroki, smo njihni otroci vseeno menili, da je to pa le treba obeležiti. Kljub temu da oba izhajata iz zares številnih družin, živi le še malo bratov in sester, četudi nista bila med najmlajšimi.

Skoraj ne morem mimo tega, da ne bi povedal, da se njuno življenje ni začelo rožnato. Rojena sta bila tik pred enim največjim gorjem, ki jih lahko doživi človek, pred vojno. Oba očeta sta bila aktivna v vojni. Eden je med njo tudi končal svojo življenjsko pot, medtem pa se je drugi vrnil iz nje, a se včasih kar ni več znašel ob kopici otrok.

Navadila sta se dela, trpljenja in predvsem tistega, da sta lahko kasneje v življenju vedno rekla: »Saj je bilo še slabše, še malo moramo potrpeti in bolje bo.« To jima je bilo vseskozi življenjsko vodilo.

Sorodne duše se najdejo in tudi Viktor in Pepca sta se našla. Viktorja ni motilo, da ima Pepca že malega, takrat kar predrobne fantka, in dvorjenje je bilo uspešno. Pred petdesetimi leti sta dahnila tisti da, ki še vedno drži, že petdeset let! Ob poroki sta imela že tudi dvomesečno hčerko. Prostora za štiričlansko družino pri Spodnjem Branceju, ob včasih kar prezahtevni bici, je bilo premalo. Preselili smo se na Mežo. Družino sta v dvoletnem presledku dopolnila še dva sinova in postali smo kar velika, šestčlanska družina. Mama Pepca je bila kar nekakšna mentorica, tolažnica, zaščitnica svojim mlajšim bratom in sestram in vsake toliko se je kdo od njih zatekel k njej na poti v svojo samostojnost. Seveda oče Fika pri tem ni nikoli protestiral. Moram reči, da smo živeli kar neko lepo, složno družinsko življenje.

Oče se je močno trudil v službi in velikokrat z gozdnim delom še po njej, mama pa je pridno skrbela za otroke in veliko hrane je pridelala na vrtovih in njivah širom po Dravogradu. Ko smo nekoliko zrasli, si je tudi mama našla delo, ki je bilo težko, a ga je z veseljem opravljala. Otroci smo odraščali, ata in mama sta nam omogočila šolanje in tudi to, da smo sedli za mizo, se učili ali pa se

Zlatoporočenca Viktor in Jožica

naučili delati. Vsi smo pridobili poklic, ustvarili družine in prav vsi smo si zgradili lastne domove.

V življenju človek pride v obilo različnih situacij. Le prav vzgojen prihaja iz njih kot zmagovalec. In to vzgojo ti dajo starši. Naša dva nam nista mogla materialno ne vem koliko podariti, a vendar sta nam dala čudovito popotnico: poštenost, delavnost in tudi to, da se med seboj dobro razumemo. Hvala jima za to lepo darilo! In naj še ne končam z zahvalami. Verjetno je kar prav, da se jima zahvalimo za te vrednote, za vse možnosti, ki sta si jih morala dobresedno odtrgati od svojih ust ali so od njunih žuljev. In res hvala za vse ljubezni, ki smo jih otroci vedno občutili.

Mama me je v zakon prinesla kot nezakonskega otroka, a vendar, za razliko od marsikoga drugega, sem bil vse življenje sprejet kot moja brata in sestra,

torej enakovredno. Samo tri stvari bom omenil: ata Fika je tudi zame vedno kupil enaka darila za Dedka Mraza, kot so jih dobili bratje in sestra pri »Gozdni«; ata je podrl marsikatero drevo pri kakšnem kmetu in za plačilo mu je ta moral dati kakšno *gajbico* jabolk, »da jih bo pob nesel s seboj v Postojno«; ali pa je rekel: »Na, tu imaš denar za kino, mami pa ni treba povedati.«

O življenju nekoga moraš prav iskati besede, da bi ga lahko skromno opisal. O naših zlatoporočencih pa bi lahko napisal kar zelo obsežno knjigo.

Ponosni smo na vaju, tako v vlogi staršev, kot v vlogi brata ali sestre, soseda ali krajana!

kratkohlačniki

Branje je žur

Iva Ferlinc in Karin Šnabl,
zlati bralki OŠ Dravograd

Foto: Marta Krejan

V petek, 1. junija 2012, smo se vsi zlati bralci iz Osnovne šole Dravograd in Osnovne šole Šentjanž zbrali v dvorcu Bukovje, kjer je posebej za nas potekal bralni tabor.

Ker smo se vseh devet let trudili in z užitkom brali, nam je gospa županja Marjana Cigala podelila priznanja in knjižne nagrade, ki smo se je zelo razveselili. Janez Jurič nam je na prebral zanimivo črtico, po uradnem delu pa smo skupaj z organizatorji in mentorji posedeli v parku dvorca Bukovje in se pogovarjali o prozi, poeziji in likovni pesmi, ki smo jo poskušali sestaviti tudi sami. Da je bilo vzdušje res zabavno, sta poskrbela naša zlata bralca – Žan in Jure – s harmoniko. Urednica revije Viharnik, Marta Krejan, nam je predstavila svoje delo in nam predlagala, naj tudi sami poskušamo kaj napisati. Bilo je zelo poučno in hkrati zabavno. Po delavnicah so nam pripeljali pice, česar smo bili še posebej veseli. Za popestritev nam je zaigral Ata band, ob večerni uri pa se nam je predstavila še gledališka skupina Kimperk Teater z igro Betunga. Koncert nas je navdušil, zato se zahvaljujemo Robertu Preglavu, da je povabil glasbenike.

Branje je žur!

Radi bi se zahvalili mentoricam za bralno značko, Literarnemu društvu Beseda, Javnemu skladu za ljubiteljske in kulturne dejavnosti ter Občini Dravograd za nepozaben dan. Hkrati pa upava, da se bodo tudi generacije zlatih bralcev za nami imele priložnost udeležiti takšnega bralnega tabora, saj smo se zelo zabavali in imeli enkratno.

Mladi bralci in bralke bi v Viharniku radi videli več šal.

Za zabavo sta poskrbela zlata bralca Žan in Jure.

Zlatim bralcem se je pridružila županja Dravograda Marijana Cigala.

Čezmejni naravoslovni mladinski tabor

Martina Cigler

Poletje se bliža in počitnice bodo tukaj kmalu, pred počitnicami pa so se mladi z Gorenjske in iz avstrijske Koroške pod vodstvom nam že dobro poznanega ekologa dr. Štefana Merkača udeležili mednarodnega tabora, kjer so ob strokovnem spremstvu sodelovali pri raziskovalnem in ustvarjalnem delu.

Tako so 30. in 31. maja mladi spoznavali biotsko raznovrstnost v naravovarstvenih zaščitnih območjih ob Zablatniškem močvirju, Studencih v Pliberku in na Dravi pri Borovljah. Razdelili so se v delovne skupine in tako poglobili v metode zatiranja invazivk, ki so tudi pri nas že kar pereč problem. Kaj so invazivke? To so rastline, ki so jih prinesli iz drugih držav. So agresivne in tako izpodrinejo z rastišča avtohtone prvobitne rastline, predvsem se to pozna v močvirjih. Poglobili so se v morfološke raziskave medonosne čebele, analize peloda in izgradnjo zatočišč za koristne

Dijakinje in dijaki so se razdelili v skupine.

žuželke. Pomen teh taborov je pritegniti mladino k varovanju in odnosu do narave, navsezadnje pa je tu še druženje, delo v skupinah ter jezikovna in kulturna izmenjava. Upajmo, da se bodo tovrstni tabori organizirali na zaščitnih območjih tudi pri nas na Koroškem.

Dr. Štefan Merkač (koordinatorski projekt na avstrijski strani): »Zadnje dni v maju se je udeležilo 30 dijakinj in

dijakov iz Biotehniškega centra Naklo in iz Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu dvodnevne naravoslovnega mladinskega tabora. Tabor je potekal po lanskem zelo uspelem taboru v Bohinju letos v Podjuni okoli Zablatniškega močvirja, Rebrce, Pliberka ter ob Dravi v Rožu. Cilj je bil spoznavanje problematike invazivk (rastline, ki izpodrivajo domače rastline) ter raziskovanje avtohtone medonosne čebele *Apis mellifera carnica* ter njihovih povezav. Ob spremstvu mentoric in strokovnjakinj so se dijakinje in dijaki znanstveno ukvarjali z biotsko raznovrstnostjo in njenim pomenom za stabilne ekosisteme. Analize peloda ter morfološke raziskave čebele so mladincem odpirale svet čebelarstva in njenega pomena za naravo in kmetijstvo. Posredovanje medsebojnih odvisnosti in povezav v naravi ter razumevanje za celosten pogled na svet je uspelo. Vse udeležence in udeleženci so velikim veseljem in zagnanostjo oblikovali srečanje in želja po ponovnem srečanju je dokaz, da je tabor potekal vsem v zadovoljstvo je povzela organizatorica mag. Martina Kanzian. « Več o čezmejnem projektu lahko odkrijete tudi na spletni strani: www.bc-naklo.si (Amc Promo BID).

Mladinski tabor je eden od mnogih ukrepov sicer znanstveno raziskovalnega naravoslovnega triletnega projekta Amc Promo BID.

Primož Trubar v Knjižnici Dravograd

Milena J. Cigler

V četrtek, 5. aprila, je dravograjsko knjižnico obiskal ... (kdo neki?) ... sam Primož Trubar. Povedal je, da je razočaran nad nami, ljubimi Slovenci, ker nič ne upoštevamo njegovih navodil, ki jih je zapisal v Katekizmu in Abecedniku. Zahteval je zagovor, ker smo njegove nauke povsem spremenili.

Od prve slovenske knjige je preteklo 461 let. V sedanjo slovenščino, se pravi razumljivo slehernemu bralcu, so Trubarjeva dela »prevedena« šele zdaj, po tolikih letih. Cilj prevoda je bil

Trubarjeva dela

ohraniti dediščino, omogočiti branje Trubarjevih knjig, spodbuditi spoznavanje Trubarjevih del. Ta »današnji« Trubar je Benjamin Hlastan, rojen leta 1970 v Slovenj Gradcu. Nikoli ga ni vleklo v svet, a vendar: po končani gimnaziji je dobil štipendijo za študij grščine, hebrejščine in aramejščine na znani biblijski univerzi v Južni Karolini (ZDA) ob Atlantskem oceanu. Imel je srečo, da je spoznal Vinka Ošlaka, ta ga je namreč povabil v ekipo za prevod Katekizma in Abecednika iz Trubarjeve slovenščine v sodobno slovenščino.

V ekipo so bili še Kozma Ahačič iz Inštituta Frana Ramovša, NUK Ljubljana. Benjamin je v bil v ekipo, ki je preverjala prevod. Drugi evropski jeziki imajo evolucijo, slovenski pa ne. Katekizem je prva slovenska knjiga, ki ima notne zapise in krščanske pesmi. Trubar namreč želi, da Slovenci spoznajo pravega Boga in tako dobijo možnost priti v nebesa.

Benjamin, in kaj ti počneš sedaj, ko si po petnajstih letih spet v domovini?

Sem protestantski duhovnik in misijonar. Poučujem Biblijo in predavam tematike, povezane s krščanstvom, npr: Kdo je Jezus, Bog kot zabloda, Ali je Biblija verodostojna idr. Imam magisterij iz vede apologetika, to je veda, ki na področju zgodovine in filozofije zagovarja krščanstvo. Magisterij sem delal na Univerzi v Kolumbiji.

Za zaključek povej še kaj o svoji družini.

Sem poročen, moja žena je Američanka, imava šest otrok. Vsako sredo imam svetopisemski krožek v Starem trgu, kogar to zanima, se nam lahko pridruži.

Knjižni sejem v Dravogradu

Milena Cigler

Knjiga ne bo izumrla! Knjiga je pred vsemi drugimi mediji! To sem spoznala na nedavnem dvodnevem knjižnem sejmu, ki ga je 23. aprila, na svetovni dan knjige, organiziralo Literarno kulturno društvo »Beseda« iz Dravograda.

Označevanje knjig sva opravili z Zinko Mori. Stojnico je »priskrbela« Jožica Heber, knjige smo prispevali člani društva in še kdo, sejem pa smo označili z geslom: Podarite si knjigo!

Pri prodaji smo se izmenjavali. Drugi dan sejma je sicer deževalo, tako da smo morali knjige zaščititi in tudi sami smo se stisnili pod streho INFO pisarne v Dravogradu, a prostovoljnih prispevkov se je kljub temu nekaj nabralo. Najbolj pomembno pa je, da knjiga v zavesti ljudi zavzema pomembno mesto, da je hrana za dušo, da je naš najboljši prijatelj.

SPOMIN
na
mamo **Marijo** 1923–1986
in atija **Petra** 1921–1996
Repotočnika

Ko naju več ne bo,
ko bova počivala pod zemljo to,
o, otroci ljubi, kje boste vi tedaj?
Preberite včasih vrste te ljubeče,
ki jih obseval žar najine je sreče.
V detinjska leta vrnite se nazaj.
Vam solza kane na črke materine,
kot biser utrgan tam na rosnj trati.
In tiho brali boste te spomine:
na svetu sta bila le ena mama in ati.

Prešla so leta, minil je čas
a v naših srcih je ostal spomin,
ki ga ne zmore izbrisati čas.
»Radi se imejte!« slišimo znova
vajin glas.
Letošnja pomlad se je komaj začela,
ko je vajin prvi cvet večnost vzela.
Vsi skupaj pazite in čuvajte nas,
da bomo ostali takšni, kot ste učili nas:
pošteni, pokončni in dobri ljudje.
Dokler se ne snidemo tam daleč nekje.

Vaši dragi

Peter Repotočnik
1948–2012

V petek, na cvetni teden, ko je vse zacvetelo, ko je narava oživila v pričakovanju velike noči, je ugasnilo njegovo življenje. Težka bolezen je premagala njegovo trdno voljo do življenja, bila je močnejša in zapustil je svoje najdražje, sosede in prijatelje.

Besede pisatelja in slavista, sedaj že pokojnega Toneta Turičnika, ki jih je zapisal v svoji knjigi, so se mi globoko vtisnile v spomin. »Kadar se ustavim na pokopališču med spomeniki ali kadar komu povem lepo misel v spomin, se mi stoži, kajti to je opomin, kako kratko in krhko je naše življenje: komaj se ovemo številnih lepot in vrednot, želja in ciljev, izkušenj, že se moramo posloviti. Za zmeraj ... Vedno prezgodaj«, je svoje misli zapisal Tone Turičnik.

Tiho, kakor blagi pomladanski vetrič, se je pretrgala nit življenja našemu sokrajanu, sosedu, prijatelju, možu, očetu in dedku Petru.

Zgodba njegovega življenja se je razpletala od leta 1948 dalje na domačiji v Starem trgu. Mladostno iskrivost je preživljal v Grajski vasi med svojimi brati in sestrami. Starševska ljubezen je v njem kalila veličastno podobo ljubezni in sočutja do sočloveka. Bil je poln življenjske energije, ki jo je velikodušno razdal svoji družini, sinovoma Petru in Jožetu in ženi Ivanki. Doživel je najlepše trenutke, ki jih lahko doživi oče sinov, rojstvo vnukov. Smeš Urbana in Ožbeja mu je pogosto polepšal dan in mu dal novih moči.

Dobrotljivost do sočloveka ga je prevzemala ob vsakem času. Po svojih močeh je vedno rad pomagal slehernemu krajanu in tudi drugim v širši okolici, za kar smo mu iz srca hvaležni.

Bil je član Pastoralnega sveta pri župnijski cerkvi sv. Elizabete v Slovenj Gradcu. Ob veliki noči so se ob svitu oglašale salve njegovih možnarjev in naznanjale veličino velikonočne slave. Bil je z nami, ko smo konec osemdesetih letih prejšnjega stoletja začeli z obnovo gorske katedrale sv. Uršule na Gori. Bil je zraven ob slovesnostih nameščenja novih zvonov v zvonikih na Kronski gori, na Razborju in v Tomaški vasi, kjer je z velikimi črkami zapisano tudi njegovo ime. Ni manjkal ob kresovanjih prvega maja ali velike noči. Vedno je bil zraven pri postavljanju mlajev in z nami je delil trenutke zmagooslavja. Svoje domače in

mnoge prijatelje je vedno presenečal ob kuhanju domačih jedi. Njegova dela in neizmerno prijateljstvo so zapisani globoko v naših srcih.

Spomin, ko od nas odhajajo naši najdražji, ki so z nami vrsto let delili rojstvo jutra in spokojno, tiho ugašanje dneva v večerni zarji, je vedno boleč. V knjigi, ki jo piše življenje, vedno ostane nepopisan list naših želja in hotenj. V teh težkih trenutkih slovesa nas tolaži misel: Življenje mrtvih je v spomin živih.

Dragi Peter, pogrešali bomo Tvoj humor, Tvojo iskrivost, Tvoje prijazne besede.

Trenutek bridkega spoznanja, da Te ni več, prinaša bolečino. Peter, hvala Ti za vse, kar si naredil za nas.

Vinko Klančnik

Našega sodelavca Petra pa si bomo zapomnili kot dobrega, skromnega, marljivega in prizadevnega delavca, ki je dolga leta z nami ustvarjal in opravljal zahtevno delo ter služil skupnosti z zelo izrazitim čutom za delavce. Zato takšen človek ne sme biti preprosto pozabljen, saj je v naših srcih zapustil svetlo sled dobrote in plemenitosti. Nemški filozof Kant je dejal: »Kdor živi v spominu drugih, ni mrtev, je samo oddaljen. Mrtev je tisti, ki ga pozabijo.«

Stanislav Ovnič

ZAHVALA

Jože Kališnik
10. 3. 1974–15. 4. 2012

**Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družji nas,
so vezi močnejše,
brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.**

(Mila Kačič)

Ob boleči in mnogo prerani izgubi dragega Jožeta Kališnika se najbližji zahvaljujejo vsem sosedom in prijateljem, ki so jim v teh težkih trenutkih stali ob strani. Še posebej se zahvaljujejo župniku Igorju Glasenčniku in cerkvenim pevcem za lepo opravljen obred. Hvala Splošni bolnišnici Slovenj Gradec, posebej Internemu oddelku, za pomoč pri hudi bolezni. Zahvaljujejo se tudi Javnemu komunalnemu podjetju Dravograd in pogrebni službi Karner za vse njihove storitve in hkrati vsem, ki so dragemu Jožetu kadarkoli in kakorkoli pomagali.

Vsi njegovi

Antonija Timošek

1928–2012

Da se bo v letošnjem cvetočem maju lahko razveselila svoje 84. pomladi, je kljub bolezenskim težavam verjela Antonija Timošek. Pa ji je življenje vendarle ni odmerilo. Njeno srce je onemelo le deset dni prej, preden bi ji njeni najdražji stisnili roko in zapeli: »Vesel rojstni dan tebi želimo, draga mama, babica in prababica!« Da bo tako, so verjeli in upali še v dnevi, ko je morala pomoč poiskati v slovenjegraški bolnišnici. Žal je smrt v petkovem večeru poskrbela za nenadno žalostno slovo.

Na Potočnikovi kmetiji v Mali Mislinji se je 14. maja 1928 rodila Antonija. Ko je bila stara tri leta, je umrl oče Friderik. Težke razmere preživetja so botrovale drugi poroki mame Marije in Tončka je dobila očima. Tako kot z edino sestro se je lepo razumela tudi s polsestrama in polbratom. Pridnih rok v tistih časih skromnega življenja na kmetijah ni bilo nikdar preveč. Tončka je ves čas pridno delala doma, znala je poprijeti za slehernim opravilom. Celo pri prevozi hlobovine je pomagala očimu. O časih, ko je služila pri Vaukanu, je tudi rada povedala. Ker je imela rada ljudi okrog sebe, je bila kar preveč zaupljiva. Tako se prva ljubezen ni končala po njenih željah. Ob hčerkah Marjani in Romani pa je le zmogla verjeti, da bo tudi zanjo posijal pravi sončni žarek. Tega je utrnil Timoškov Ignac, s katerim je Tončka 1957. leta presrečna stopila pred oltar.

Mladoporočenca sta zaživela na Pestotnikovem v Mislinjskem jarku. V marljivem gozdnem delavcu je Tončka našla sorodno dušo in z njim obračala strani tistih najlepših človeških čustev. Za pravo toplino so poskrbeli še otroci. Pet jih je povila srečna mama, Stanetu, Danici, Radu, Ireni in Janezu sta z Ignacem kljub skromnosti skušala ponujati tisto srečno otroštvo, ki ga sama nista doživljala. Ob skromni holcerski plači je morala Tončka poprijeti za najrazličnejšimi opravili. Ob gospodinjenju pa delu na vrtičku in travniku ter skrbeh za kravico in prašičke tudi košnja na planini ni šla mimo nje. Ob njenem zvestem pešačenju do cerkve naj rečem, da se je njena družabna narava kazala ob veselem prepevanju, ko je zaplesala na kožuhanju, na izletih in družajnih upokojujencev, povsod, kjer so

druženja bogatili ljudje dobre volje. Žal so njeno življenjsko pot bridke preizkušnje spremljale še naprej. Zaječalo je njeno srce, ko ji je po 20 letih zakona umrl mož in je ostala sama s še tremi nepreskrbljenimi otroki. Če ji je nasmeš na obraz 1982. leta vrnil prvi zet Dušan, pa jo je toliko globlje ranila osem let kasneje smrt hčerke Irene. Skupna bolečina ju je z nesrečnim Ireninim možem Dušanom povezala v skrbeh za Aleša in Ambroža, otroka nesrečne Irene. Ob njeni smrti sem spoznal Tončko tudi jaz. Kot članico RK in pozneje starejšo občanko sem jo rad obiskal. Njena vrata so bila vselej na stežaj odprta holcerjem in zaradi svoje dobrohotnosti se je prijazno nasmešnila, ko so jo klicali holcerska mama.

Tončka se je leta 2004 vrnila na rodno Potočnikovo kmetijo. Ob Dušanu in obeh vnukih je preživljala jesen življenja. To so ji lepšali in bogatili obiski otrok. Osrečevali in pomlajevali pa so jo obiski 12 vnukov in 16 pravnukov, ki so imeli zlato babico in prababico neskončno radi. Še po jubilejnem 80. letu in dve leti kasneje Tončka posebnih zdravstvenih težav ni imela. So ji pa pred dvema letoma ponagajale noge in znašla se je na vozičku. Pred šestimi meseci je privezanost na posteljo le nagubala čelo. Ker nikoli ni bila sama, je voljo do življenja ohranjala do poslednjih dni. Ti so se iztekli 4. maja, ko je Tončka ob 9. uri zvečer v bolnišnici umrla.

Marijan Kržaj

Ivan Grobelnik

26. 1. 1939–9. 5. 2012

Ljudje se s tokom življenja srečujemo z radostnimi, a žal tudi žalostnimi trenutki. Starejši kot si, vedno pogosteje si žalosten zaradi izgube svojca, prijatelja ali znanca. Bolečino in žalost najbolj čutijo Ivanovi najbližji, ki ga bodo najbolj pogrešali. Pogrešala ga bo tudi Rdelova kmetija, kajti težko delo, ki ga je dolga leta opravljal pokojni, bodo morali prevzeti njegovi nasledniki. V petek, 4. maja, ga je možganska kap. Pet dni so se zdravniki Splošne bolnišnice slovenj Gradec borili za njegovo življenje, a žal se je zgodilo najhujše. Utrujen od bolezni je v sredo zvečer naš dragi oče, dedek, sosed in prijatelj Ivan Grobelnik za vedno zaspal.

Kmečka zibelka mu je stekla 26. januarja 1939. leta v Slovenj Gradcu kot najstarejšemu od treh otrok. V osnovni šoli si je nabral prva znanja, pozneje pa sta

ga bistroumno šolala narava in delovni vsakdan. Svoja otroška leta je preživljal doma, vendar je moral kar kmalu poprijeti za težka kmečka dela. Tako je že zelo mlad izkusil trdoto življenja in že v mladosti mu je bil privzgojen močan čut odgovornosti in delavnosti, ki ga je kot velika odlika potem spremljal vse življenje.

Po končani vojaški obveznosti se je zaposlil v tovarni Kos, ki mu je bila krajevno najbližja, saj je locirana na področju Gmajne, in v njej je ostal polnih trideset let vse do svoje upokojitve. Bil je dober delavec in izvrsten kovač. Med sodelavci je veljal za vzornega in delovnega prijatelja, ki mu nikoli ni zmanjkalo dobre volje in smisla za sproščen in strpen pogovor.

Leta 1963 se je poročil in v zakonu sta se mu rodila sin Boris ter hčerka Sonja. Bili so srečni, vse dokler mu ni po 21 letih zakona umrla žena Zofka. Mož in otroci so izgubili največ, najdražjo osebo, mamo in ženo. Dobri prijatelji so jim pomagali prebroditi tudi to krizo.

Svojo dobroto in radost je razdal vnukinji Alji, ki mu je bila v ponos in srečo. Do vsakega je bil dober in prijateljski, vsakomur je rad pomagal, če je le mogel. Poleg obilice dela doma je bil Ivan zelo aktiven še v Društvu invalidov in pri okrajnem Rdečem križu Stari trg. Dobre volje mu nikoli ni zmanjkalo. Če ga je kdo vprašal, kje je doma, se je rad pošalil: »Doma sem pa tam, kjer je okno v svet,« kajti z njegove kmetije se vidi skoraj celotna Mislinjska dolina.

A žal je prišla bolezen in z njo smrt. Pogrešali bomo drobne klepete pod lipo in njegove pripovedi in doživetja. Ostali bodo le večni spomini.

Zato, dragi Ivan, naj ti bo lahka zemlja in počivaj v miru!

Svoji se zahvaljujejo za darovano cvetje, sveče, za stisk rok in za izrečeno sožalje. Posebna hvala vsem, ki ste pokojnega spremljali na njegovi zadnji poti!

Anton Ješovnik

Ni smrt tisto,
kar nas loči,
in življenje ni,
kar družni nas,
so vezi močnejše,
brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega atija in dedija se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v bridkosti slovesa stali ob strani. Hvala osebju Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, posebej dr. Paračevi, dr. Ocepku, dr. Terziji, patronažni sestri ge. Majdi Zajc, pogrebni službi Slovenj Gradec, g. župniku, govorniku g. Antonu Ješovniku ter vsem sosedom in prijateljem. Posebej hvala sodelavcem KDS, p. e. SG, za podporo v teh težkih trenutkih.

Žaljuoč: hči Sonja z Janom, sin Boris in vnukinja Alja z Mihom

Franc Hovnik
1920–2012

»Zabučale gore, zašumeli lesi, oj, mladost ti moja, kam odšla si, kje si?« se začena ena najljubših pesmi Zaberčnikovega Franca, daleč naokoli znanega in spoštovanega krajana Sel.

Mesec dni se je bojeval za življenje v slovenjgraški bolnišnici, 4. maja, le dve minuti čez polnoč, pa se je tam za zmeraj ustavilo njegovo dobro srce. Žalostno so ob njegovem odhodu zašumeli selski gozdovi, grenka kaplja je kanila v srca njegovih najdražjih in v srca vseh nas, ki smo ga poznali.

Po dveh sinovih in štirih hčerkah se je 21. avgusta 1920 rodil Jožefu in Apoloniji kot sedmi otrok. Osnovno šolo je tako kot vse naslednje generacije Zaberčnikov otrok obiskoval v Kotljah, zato je bilo tam doma veliko njegovih sošolcev in kasnejših dobrih prijateljev. Že takrat, v šolskih klopek, je Franc opazil socialne razlike in krivice. Otroci so hodili v šolo peš, bos, revščina je vladala v večini družin, zato je sklenil, da se bo za boljše življenje malih ljudi boril na vse možne načine. V otroštvu in v rani mladosti je delal na domači kmetiji, med drugo svetovno vojno pa je veliko preстал in pretrpel kot partizan.

6. decembra 1942 je bil med Štajerci, ki so jih Nemci prisilno mobilizirali v svojo vojsko in so jih nameravali poslati v Grčijo. Toda zgodilo se je, da se je Franc v Sremu uspel pridružiti partizanom. 4. aprila leta 1944 je bil pri Podravski Slatini težko ranjen. Zdravil se je v partizanski bolnišnici na Papuku, potem v Italiji in nazadnje v Ljubljani. Domači ves ta čas niso vedeli, ali je še živ, zato je bilo veselje ob njegovi vrnitvi konec leta 1945 nepopisno. Po vojni je bil član in dolgoletni predsednik Zveze združenj borcev Sele-Vrhe. Za svoje zasluge je prejel več odlikovanj: orden za hrabrost, orden zasluge za narod in red republike z bronastim vencem.

Prestano trpljenje med NOB in težka osebna doživetja v tem hudem času so v njem zbudili močna čustva. Z leti so vedno pogosteje vrela iz njega in tako opozarjala, da je vojna najstrašnejše zlo, ki lahko človeka doleti v življenju.

Ko je Franc leta 1953 po očetovi smrti zagospodaril na Zaberčnem gruntu, je spoznal, da bo kmetija uspešna le, če bo napredna in moderno opremljena. S pomočjo žene Mihale oz. kasneje Elčke, s katero se je leta 1947 poročil, mu je ta cilj uspelo doseči. Med prvimi kmeti si je

kupil avto in traktor. Z njima je olajšal življenje in delo pri Zaberčniku, s prevozi pa je rad priskočil na pomoč tudi sorodnikom, sosedom in prijateljem. Pogosto se je spomnil nosečnic, ki jih je s svojim avtom zapeljal v porodnišnico, nato pa čez nekaj dni z dojenčki v naročjih zopet domov.

Po vojni je bil član Kmetijskih zadrug Sele in Kotlje, pozneje pa še Koroške kmetijsko-gozdarske zadruge. Veliko je storil za razvoj koroškega združništva in kmetijstva, kot nekdanji občinski odbornik pa je bil zaslužen za izgradnjo selskih cest, za elektrifikacijo Sel in kasneje za pridobitev trifaznega električnega toka.

V srečnem zakonu z Elčko Hovnik so se mu rodili sin in tri hčerke, kot oče pa je skrbel za nečaka Cirila, ki mu ga je sestra zaradi več otrok v svoji družini zaupala v vzgojo in oskrbo. Otroci so se hitro osamosvojili, še vedno pa so se neskončno radi vračali domov. Ko sta z ženo predala kmetijo najstarejši hčerki in njenemu možu, sta zaživela v hiši. Bila sta zadovoljna in srečna vse do Elčkine smrti leta 2001.

Če si zdrav in obkrožen z ljubečimi otroki, zeti, snahami, vnuki in pravnuki, kot je bil Franc, je dolgo življenje nekaj lepega. Skriva pa tudi marsikatero težavo. Franc je namreč preživel svoje dobre starše, oba brata, vse štiri sestre, ljubljeno ženo, celo svojo hčerko Štefko, ki se mu je rodila v fantovskih letih, večino dobrih prijateljev ter sošolcev, vsak od njih pa je odnesel s seboj košček njegovega dobrega srca.

Lepo so skrbeli zanj pri Zaberčniku v jeseni njegovega življenja. Otroci z družinami so ga obiskovali in vsakdo je točno vedel, kaj deda od njega pričakuje, celo pravnuki in pravnukinje so znali poskrbeti za to, da se jih je razveselil in jih imel rad.

Franca ni več, ostali pa bodo spomini nanj, na njegovo dobro voljo, s katero se je loteval stvari, na njegovo dobroto in ljubezen, pa spomini na to, da je bil pravi prijatelj in sosed, skratka človek, ki je bil pošten, pravičen in je želel dobro vsem ljudem. Odslej bo mirno počival tu med svojimi, saj dobro ve, da bo ostala Zaberčnikova kmetija tudi v bodoče trdna in da ga bodo njegovi otroci z družinami nosili v srcih, kjerkoli že bodo.

**Ko zaželeli bodo si bližine,
prišli bodo v ta mirni kraj tišine,
h grobu tiho bodo pristopili,
z njim v mislih se pogovorili.**

Urška Zdovec

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta, dedka in pradedka Franca Hovnika se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli pisna in ustna sožalja, darovali cvetje, sveče, sv. maše in dar za obnovo cerkve sv. Roka. Hvala župniku za pogrebni obred, govornici

za lepe besede slovesa, pevcem MPZ Franc Ksaver Meško za zapete pesmi, hvala praporščakom in pogrebni službi.

Posebno bi se radi zahvalili osebu kirurške intenzivne nege Splošne bolnišnice Slovenj Gradec za vso nego in skrb ter lajšanje bolečin v zadnjih dneh njegovega življenja.

Iskrena hvala tudi patronažni sestri Marjani za obiske na domu.

Žalujoci: vsi njegovi

V SPOMIN

Julijana Zorko
5. 12. 1919–27. 5. 2003

Ljubezen ne pozna časa in prostora. Dne 27. maja 2003, v mesecu cvetja in ljubezni, ko je bila narava že odeta v plašč bujneg zelenja, nas je dokončno zapustila naša draga teta in botra, a vendar je prisotna v naših srcih in spomin vedno znova tako živ in svež. Hvaležni smo, da nam je za časa življenja veliko pomagala ter se razdajala.

S spoštovanjem in z ljubeznijo se bomo spominjali drage pokojnice. Hvala vsem, ki mislite nanjo in za kratek hip postojite ob njenem grobu ter prižigate sveče in sodelujete pri svetih mašah.

Janez in sorodstvo

Monika Bogataj 1928–2012

Ob slovesu od Monike Bogataj je govoril, ki se je od nje poslovil v imenu krajanov Črne in v imenu Občinskega združenja borcev za vrednote NOB Črna v uvodu poslovnega nagovora lepo zapisal: »Spomin. Edini, ki ostane močan nad vsemi, edini cvet, ki ne ovene, edini val, ki se ne razlije, edina luč, ki ne ugasne.«

Monika Bogataj se je rodila na lepi kmetiji Ros v Koprivni. Prav tu je nekaj kmetij, ki ležijo na zelo strmih legah. Naključni obiskovalec teh lepih krajev ne more zgrešiti kmetij v Koprivni, na katerih se še ročno delo ni obneslo, da o strojih niti ne govorimo. Mladost Monike v številni družini mame Amalije in očeta Jožeta je bila prepletena s trdim delom na kmetiji.

V Koprivni je služboval duhovnik Ivan Hojnik, ki ni učil in molil le v cerkvi, ampak je koprivsko mladež naučil še marsikaj drugega. Tudi dolga pot od Rosa do Mežnarja se je premagovala, da so ti otroci dobili prva, dobra znanja o pisanju, branju, in ta znani izumitelj jim je povedal še marsikaj drugega. Naučil jih je ljubiti in spoštovati domači jezik, svojo pokrajino in ljudi. Župnik Hojnik je v Koprivni ustvaril šolo za znanje o življenju. Bilo ji je trinajst let, ko se je pričela ena največjih svetovnih tragedij, druga svetovna vojna. Kmalu je spoznala prve borce za svobodo iz teh krajev in vključila se je v njihov boj za svoj jezik, zemljo in še bolj za svobodo. Ni bila borka s puško, a veliko pošte, hrane, oblačil in sanitetnega materiala je prišlo med borce prav z Monikino pomočjo.

Takšno gorje mine, ne vedno najbolj hitro, in mladi ljudje na slabe stvari hitro pozabijo. Začnejo se ljubezni, službe, otroci in spet boj za to, da svojim bližnjim daš najlepše življenje.

Rodila sta se ji hčerka in sin, a mama je doživela še eno moro: umrla ji je hčerka.

Vajena trdega dela se je zaposlila pri gozdarjih. Gozdarji so jo spoštovali, kajti prav Monika, Micka, Francka, Barbara in še katera ženska so posadile marsikatero sadiko, jo zaščitile in negovale. Po nekaj desetletjih so to sedaj že lepi gozdovi.

Leta 1963 je spoznala Petra Bogataja in v naslednjem letu je družino dopolnil še sin Milan.

V sedemdesetih letih so pričeli graditi hišo na Pristavi. Terjala je veliko odrekovanja, veliko pomoči prijateljev, sorodnikov in znancev ter predvsem veliko dela. Leta 1978 so se ponosni vselili

vanjo. Fantje so odraščali in starejša dva sta odšla od doma. Doma je ostal najmlajši, Milan. Živeli so mirno, lepo življenje.

Nekako pred petimi leti so se začele prve težave z zdravjem in pogostejši obiski zdravstvene ambulante in tudi bolnišnice v Slovenj Gradcu. Kot je živela, tiho in mirno, tako je tudi 8. aprila, le teden po svojem štiriinosemdesetem rojstnem dnevu, odšla.

Naj se vrnem k spominom. Spominjali se je bomo vsi, ki smo cenili to mirno, pošteno in delovno žensko.

Gozdarji pa se bomo spomnili vseh tistih deklet, ki so z motiko, srpom ali vejnikom dale današnjim koroškim gozdom lepo podobo, kajti svoje delo so opravljale z veseljem.

Domači bi se radi še enkrat zahvalili dr. Ani Fajmut in osebju Splošne bolnišnice Slovenj Gradec za vso nego, skrb in požrtvovalnost pri pomoči njihovi Moniki.

Janez Švab

Pepca Buhner 1933–2012

Prejali slej se človek sooči z žalostjo zaradi izgube svojega bližnjega, bližnje. Mlajša kot je izgubljena oseba, večji je šok, večja je bolečina ob izgubi. Ne glede na vse pa je za žalujoče pretres ob izgubi ljube osebe vedno velik. Poslovili smo se od Pepce Buhner, ki nas je zadnji mesec ali kar nekako od svojega devetinosemdesetega rojstnega dne naprej začela pripravljati na svoj odhod.

Pepca je bila rojena 13. aprila 1933 kot najmlajša hči v številni družini gozdarja in lovskega čuvaja Franca Grabnerja in Terezije Stane. V družini je bilo sedem otrok in danes živi le še najmlajši od sinov, Sandi. V življenju jim ni bilo poslano z rožicami. Ko je bila Pepca stara štiri leta, se je po nesreči ustrelila njena sestra. Očeta je izgubila le leto zatem, ko so ga pri opravljanju zahtevne službe ubili pohorski krivolovci. Ko pride nesreča, ta običajno ne udari le enkrat. Zgorelo jim je tudi stanovanje. Mama Terezija se je s svojimi majhnimi otroki odpravila nazaj v rodno Črno. Zaživeli so v Hlipovcu v Bistri, a že po štirinajstih dneh je tudi tu zagorelo in preselili so se v hlev.

Kmalu se je začela nova življenjska preizkušnja, 2. svetovna vojna, in z njo pomanjkanje hrane, oblačil in veliko

strahu in negotovosti. Otroci so drug za drugim počasi odhajali v svet. Mati jim je dala predvsem veliko poštenosti, delavnosti, skromnosti in srca.

Pepca je spoznala fanta, bodočega moža Franca Buhnerja, in se leta 1955 z njim poročila. Počasi sta na svet prijkali dve dekleti, Rezika in Olga, sin pa je umrl ob porodu. Dekleti sta odraščali in počasi odšli na svoje. Rezika je odšla k sosedu na Pečnijo, Olga pa je ostala na Hlipovcu. Sestri sta poročili brata, Pečnikova fanta, Petra in Andreja.

Oče Franc je umrl leta 1982. Pepca je nato še dve leti živela na Hlipovcu. Na Mlinarskem je živel vdovec Ivan Skarlovnik in zaživela sta skupno, složno življenje.

Družino so dopolnili še po dva para vnukov in vnučinj ter trije pravnuki. Pepco so imeli vsi radi in so jo vseskozi pridno obiskovali. Bila je skromna, delovna in odprtega srca, kar je še posebej čutil nečak Ivan, ki mu je od desetega leta naprej nadomeščala mater. V službo sicer ni hodila, je pa marsikateri dinar prišel v družino zaradi njene vneme pri pomoči na okoliških kmetijah in tudi pri »Gozdni« je opravila marsikatero dnino. Na mizi je bilo vedno kaj domačega, kar je Pepca pridelala v hlevu ali na njivi.

Saj sem že omenil, a vendar naj še enkrat. Pepca je bila priljubljena ne le pri svojih domačih, rada sta jo imela tudi Ivanova, Vančeva fanta in o njej so lepo govorili tudi vsi tisti, ki jih je včasih na Hlipovcu in kasneje na Mlinarskem enostavno ustavila in jih povabila na kozarček in malico. Krasili sta jo nenarejena prijaznost in srčnost.

Njene večje težave so se začele pred mesecem dni. Nekaj težav s srcem je imela že prej, a vendar ji je prave življenjske moči zmanjkalo ob borbi s pljučnico.

Svojci se zahvaljujejo za pomoč dr. Ani Fajmut ter osebju bolnišnice v Slovenj Gradcu in Topolšici.

Janez Švab

Ivan Klemenc
po domače Repiški deda
1930–2007

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljava,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.
Bolečina se da skriti,
le tebe, dragi Ivan,
nihče ne more nadomestiti.

Njegova življenjska pot se je pričela 4. januarja 1930 v Hudem Kotu, kjer se je kot drugi po vrsti rodil v družini s štirimi otroki. Mladost je preživel doma na kmetiji. Da bi si prislužil svoj kruh, je od leta 1955 do leta 1959 delal v gozdu pri sosednjih kmetih. Ker pa zaslužek ni bil najboljši, se je leta 1960 zaposlil na Gozdnem gospodarstvu Radlje ob Dravi. Delal je kot sekač, nato kot gojitelj, vse dokler mu je dopuščalo zdravje. Zaradi omejitve je vmes cepil tudi »šinkle« ter pomagal pri kritju streh cerkva. Leta 1985 se je dokončno upokojil. Njegove delavne roke niso znale počivati, vedno znova se je rad vračal v gozd in delal drva ter čistil pašnike, še vedno je cepil »šinkle«, izdeloval grablje, pletel koše...

Delavnost, radost in veselje so zaznamovali njegovo življenjsko pot. Leta 1957 je spoznal Marijo in se dve leti kasneje z njo poročil. Družino sta si ustvarila na njegovi kmetiji, kjer so se jima rodili trije otroci: Vida, Ivan in Alenka. Kot skrben mož in dober oče je preživljal družino. Poleg družine so mu bile v največje veselje tudi čebele, prve panje je dobil že pred drugo svetovno vojno.

Ivan je bil skromen in marljiv. Ljubil je naravo, zemljo in delo na njej. Njegova rahločutnost se je oklepala vsega, kar je bilo lepega v gozdu, na polju, travnikih, v čebelnjaku, in vsega, kar se je dogajalo v topli kmečki hiši. Vse življenje je bil veseljak, vedno je bil dobre volje in nasmejan ter hvaležen za sleherno drobtinico dobrega. S svojim veselim značajem in znanjem igranja frajtonarice je velikokrat komu popestril praznovanja ali se poveselel ob spravilu sene.

S svojo neusahljivo življenjsko energijo, človeško toplino, ki jo je poklanjal s smehom in z lepimi spodbudnimi besedami, nam bo vedno ostal vzor. Spomin nanj ne bo nikoli obledel.

Vsi njegovi, ki ga imamo radi

Miha Repnik
1926–2012

Posloveli smo se od našega vzornika, dobrega lovskega tovariša in izjemnega poznavalca narave, lovca, ki je zbral polnih 60 let lovskega dela. To je Miha Repnik - Dobljenkov Miha.

Rodil se je danes 1926. leta na kmetiji, torej tam, kjer so v praksi poznali živali in njih razmerja v naravi; kmetija, polja, gozd - živalstvo. Šele po muktropni drugi vojni, ko so ga še ne polnoletnega, močnega fanta potisnili na rusko fronto, se je izučil za gozdarja in to ga je še bolj povežalo z naravo, do katere je bil opazujoče tankočuten.

V lovski družini smo ga prištevali k najstarejši gardi lovcev, kljub letom je bil še kako aktiven. Še nepolnih štirinajst dni, predno mu je obstalo lovsko srce, je opravil enega najboljših strelskih preizkusov. Po njem se je lahko zgledoval vsak mlajši lovec, Miha pa svojega z leti pridobljenega znanja nikoli ni naravnost ponujal, ni ga vsiljeval in ne skrival. Vsakemu je znal biti iskren svetovalec in pomočnik. Nepopustljiv in neomajen pa je bil pri lovskogojitvenih posegih. Tu je zanj štela stroka, štelo je znanje in šteje so izkušnje. Ne vemo, koliko lovcem je bil Miha mentor, kar je jemal zelo resno in z razumevanjem, da je na kraju vzgojil lepo število mladih lovcev, med njimi vse svoje najožje sorodnike in sina Robija. Bil je naš najstarejši lovski čuvaj in tudi to ne ravno enostavno delo je opravljal z značilno natančnostjo, spore je znal razreševati, ne ustvarjati. Bil je lovec, ki je dosegel tudi najdaljši staž v upravnih organih družine, v komisijah in skupinah, ki so imele posebne naloge. Za svoje nesebično delo je prejel mnoga priznanja, lovska in druga.

S tovariši je gradil lovsko kočjo na Pernicah, ko cest še ni bilo; v soboto po sihtu orodje na ramo in poldrugo uro v hrib in šele v nedeljo ob mraku vrnitev v dolino. To so bili pionirji, utemeljitelji našega lova po letu 1945. Dobro je še poznal čase, ko gonjač in lovec nikakor nista smela po lovu sestati za isto mizo, niti v isti sobi. »Samo ne dovolite, da se nam povrnejo takšni časi!« je vedno opozarjal. Veliko je delal na kulturnem področju, bil je član in celo vodja naše prve skupine lovskega rogistov, ki jih je vodil na krstni nastop. Bil je tudi član Kmečke godbe na Pernicah, dolgo je tam pela njegova krilovka. Zaigrali so mu ob slovesu. Dež je lil, vendar vsega vajena lovska tovarišija in drugi smo izvedli tisti naš lep, tako vsaj pravijo opazovalci, lovski pogreb.

SPOMIN

Edmund Pohovnikar
25. 12. 1937–29. 5. 2008

V naših srcih si zapisan,
čas nikoli ne bo izbrisan,
h grobu tiho bomo pristopili,
s tabo v mislih se pogovorili.

Žalujoci vsi tvoji

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu naklonite lepo misel ali prižgete svečko.

SPOMIN

Franc Krajnc
1933–1992

Dvajset let preteklo je,
nešteto sveč gorelo je,
mnogo cvetja ovenelo je,
ostal je le spomin.

Vsi njegovi

Nagrajenci četrtnih skupnosti Slovenj Gradec

Jože Potočnik, prof.

Od leta 1990 se posameznikom, organizacijam in društvom v petih četrtnih skupnostih (ČS) v mestu Slovenj Gradec podeljujejo priznanja za uspešno delo.

Športno in turistično društvo Karel Rotovnik - Gojko iz četrtno skupnosti Legen-mesto se je razvilo iz nekdanje osnovne organizacije Zveze socialistične mladine Karel Rotovnik - Gojko. Plesnikov Gojko (1920–1943) je bil član patrolje Pohorskega bataljona, ki je padel 17. januarja, pokopan pa je v Parku herojev v Slovenj Gradcu. Športno društvo je začelo rasti v osemdesetih letih prejšnjega stoletja s pomočjo mladine in krajanov Legna. Je prostovoljno in nepridobitno društvo, ki temelji na prijateljskem sodelovanju in prostovoljnem delu. Priznanje je v imenu društva prejel predsednik Jože Knez.

Valtruda Rader je aktivna članica Prostovoljnega gasilskega društva Slovenj Gradec od leta 1971. PGD SG ima dolgo tradicijo, njegovi začetki segajo v leto 1967, njihov uradni začetek delovanja pa je leto 1972, torej letos praznujejo 140 let uspešnega dela. Raderjeva je opravila izpit za nižjo častnico, sodelovala je na številnih tekmovanjih, zdaj pa je veteranka. Pomaga pri vzdrževanju gasilskega doma in okolice, ob začetku šolskega leta skrbi za varnost šolarjev, skrbi za varnost na mnogih prireditvah ...

ČS Stari trg-mesto je podelila priznanje **Lidiji Pevec**. Njena pozitivna energija vselej očara in vedno je pripravljena pomagati reševati težave, ki se pojavijo v

lokalni skupnosti ali pri sosedu. »Lidija Pevec je v zadnjih letih gonilna moč spomladanske čistilne akcije z družabno prireditvijo. Njeno vodenje delavnice aranžiranja, ki z aktivnim druženjem polepša vsakdanje življenje ljudi doma in v okolici, je nepogrešljivo.« Tatjana Krejan Košan je med drugim zapisala, da je bivanje v kraju, kjer živi in dela Lidija, zares prijetno.

Marija Lamprecht Štros je upokojena socialna delavka iz ČS Polje. Kljub temu da je upokojenka, je njen vsakdan poln načrtov, projektov in obveznosti; predseduje Območnemu zboru Rdečega križa, je koordinatorka regijskih odborov in članica glavnega odbora RK Slovenije. Je v upravnem odboru Društva upokojencev in predsednica komisije za socialna vprašanja. Koordinira projekt Starejši za starejše in je tudi predavateljica. Aktivna je v območnem odboru Hospic, v Hiši Hospic v Ljubljani pa opravlja tudi dežurstva, sodeluje z Mocisom, Podjetniškim centrom ... Priznanje ji pomeni zahvalo in spodbudo za nadaljnje uspešno delo.

Pavel Gams je že v času študija dokazoval svoje sposobnosti in veselje do aranžerstva, kar je »izrabil« tudi v svojem poklicu. Leta 1978 sta z ženo ustanovila podjetje, ki se je ukvarjalo z drobnimi papirnimi izdelki in foliotiskom. Pavel Gams je v Gorenju, kjer je bil zaposlen, pridobil veliko izkušenj iz propagande in jih prenesel v domače podjetje. Z razširitvijo dejavnosti na reklamne napise je Gams postal še bolj prepoznaven. Aktivno sodeluje v svetu ČS Štíbuha, s fotografijo ohranja pomembne dogodke v svojem kraju, sodeluje tudi pri avtošportu rallyju.

Župan Andrej čas je nagrajencem čestital in poudaril, da ČS s svojim prizadevnim družbenim in društvenim delom bogatijo lokalno skupnost Mestne občine Slovenj Gradec. Po prijaznem kulturnem programu, ki ga je izvedel harmonikarski orkester Glasbene šole Slovenj Gradec, je sledil družabni večer.

Dobitniki priznanj četrtnih skupnosti MO Slovenj Gradec, predsedniki ČS in župan MO SG (foto: Primafoto)

Vabilo!

Vsi, ki vas zanima zdrava hrana, ste 25. junija 2012 vabljeni na EKO DAN v Mežico! Pred Narodnim domom bo od 15. do 19. ure možno kupiti ekološko pridelano sadje in zelenjavo. Eko dan prireja Društvo Ajda v sodelovanju z Občino Mežica.

Viharnik

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADec D.D.

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:

Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:

Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:

Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik

Lektorica:

Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:

Urednica Viharnika v drugi vlogi, foto: Rok Tretjak

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:

ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za Informiranje z dne 20. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Menedžerka in težave s kozli

Milena J. Cigler

V mojem hlevu je lani in letos veda o genetiki malo »zbežljala«. Da se le ne bi genetik Mendelejev v grobu obrnil, ker sta dva kozla v nenehnem lovu za užitki v pašniku križem kražem oplodila tri koze. Pri dveh so rezultati osupljivi: ena ima potomca polburskega kozla in druga od neznane mlečne pasme (verjetno izza Urala) rumenolisastega kozla. Za tretjo se pa še ne ve, ker bo sredi julija šele povrgla. Torej spet fenomenalno dejstvo za to živalsko vrsto, ki naj bi se enkrat na leto prskala, in to po navadi pozno jeseni. Torej, spet klic na pomoč, tokrat na Kozjansko, k Vilijevi počitniški hišici v Borosovlje. Seveda pa je telegram sprejela Sandi, ker Vili pa Sandi sta

Foto: Ida Robnik

vendar par, čeprav je Vili poročen tudi z Grintavcem, na katerega bezlja vsako nedeljo dopoldne. Torej: »Halo, Sandi, naj Vili nemudoma odpelje enega kozla na Kozjansko, to je v Borosovlje, kjer ima hišico.« »Kdo mu ga bo pa fotral?« je Sandi sarkastična, ker Vili ne neha govoriti, kako dobro kuhajo »dobre sosede« na Kozjanskem, ona pa da čisto po Frencetovo škrtari s hrano. »Dobre sosede!« je odgovorila Mateja in takoj izrabila njun prepir. »Zmenjeno!« reče Sandi in dobro, da ne vidimo, kako se privoščljivo hahlja, saj si Vilija že predstavlja v lovu za kozlom po redkih kozjanskih gmajnah. Mateja pa takoj pristavi pisarček: »Sandi, a mi naj Vili razkaže Borosovlje? Ker, saj veš, zadnjič v Vinjah si bila ti za vodičko!«

»Zaradi mene še dobre sosede lahko vzameta zraven!« Štorija pa s tem ni končana, kajti Vili je odpeljal kar oba kozla, češ da jih na Kozjanskem primanjkuje, in potem je bil nekaj časa mir. Čež dober mesec pa gre štorija naprej.

Naenkrat se v sončnem sobotnem majskem dnevu Mateja odloči, da gre na raziskovanje Kozjanske ljube nam dežele, s poudarkom na tem, da preveri, kako Vili gospodari s kozli. Ker je Vili na kamniških Babah in Planjavi, predlagam, da kar dobre sosede povprašava, in odpravimo se na turnejo: »Zmerom na jug in zmerom veselo!«

Sandi pa ni hotela manjkati in je spet razgrnila zemljevid, saj z naše severne koroške strani še nikoli ni krenila v Borosovlje.

Na počitniško bajto smo prispelle okoli desetih dopoldne. Vrata so bila odprta in to nas je, posebno Aleksandro, zelo začudilo. Še bolj nas je čudilo, da je ena od »dobrih sosed« stepala prah iz

kuhinskih krp in si zraven pela Vandimo Iztoka Mlakarja. »Kje pa je Vili?« smo začudeno vprašale razigrano sosedo. »Na Babo je skočil, saj menda veš!« »Kako pa je kozel?« sem bila najbolj radovedna jaz? »Kateri? A temno lisasti a svetlo lisasti?« Temno lisasti!« me je skrbelo najprej za Sladkeca. »Žalostna zgodba! Sedite! Vili ne sme izvedeti!« »Kaj pa je bilo?« sem planila pokonci in jo srepo gledala naravnost v oči. Povesila je pogled: »Mislila sem, da imajo kozli kaj pameti in da bodo jedli samo, dokler so

lačni, sem pa postavila celo vedro pesnih rezancev v uto in jih je celo vedro tudi mislil naenkrat pojesti, če ga ne bi razneslo.« »Kaj pa Rumenko?« sem besno zavpila nanjo.

»Z njim je bolje, ker jo je prvi dan pobrisal neznano kam. Policija ga išče že tri dni, zdaj pa jim pomagajo še gasilci!« »A to je za vas bolje?« sem ji skoraj eno primazala, pa me je Mateja vlekla nazaj. »Pomiri se, mogoče je pa še živ!« me je mirila. Sandi je pritisk tako narasel, da smo ji morali puščati kri, pa ne zaradi kozlov, ampak zaradi Vilija, ker ni vedela, da so Babe gora in ne Evine potomke.

Kako smo iskali kozla po Kozjanskih gmajnah pa izveste drugič, ko se nam bo pridružil še Vili.

Kaznovana radovednost

Zlatko Škrubelj

Sedel sem v prijazni krčmi, ki je bila kar polna gostov. K meni sta prisledla dva mlajša moška, ker sta me pač poznala. Že sem mislil oditi, ko sta staknila glave skupaj in pričela zelo zanimiv pogovor, ki ga nisem želel izpustiti. Eden je na veliko razlagal zadevo, drugi je radovedno spraševal in bil zanimiv: Boš videl, da jo bom dobil, uspelo mi bo. Veliko veselja bom imel z njo.

- Kakšna je? je bil radoveden drugi.
 - Črna kot ciganka.
 - Oči?
 - Tudi črne.
 - Visoka?
 - Ravno prav. Dolge noge, lepe, vitke, močne.
 - Zobje?
 - Kot biseri.
 - Prsi?
 - Visoko jih nosi.
 - Teža?
 - Idealna za njeno starost. Ni prelahka, ni pretežka.
 - Je tudi pametna?
 - Ne samo pametna, zelo inteligentna je.
 - Šolana?
 - Tudi, vse izpite je napravila z odliko.
 - Hm, pa je tudi športnica?
 - Polna omara priznanj, plaket in pokalov.
 - Prilagodljiva?
 - Prilagodljiva in ubogljiva. Uboga na prvo besedo.
 - Je glasna?
 - Kje pa! Tiha. Oglasi se le, če je to nujno potrebno.
 - Skromna?
 - Zelo. To da pije le vodo, že veš, poje pa vse od kraja, kar ji daš.
 - Hm, nekaj bi ti predlagal.
 - Kaj?
 - Bodi prijatelj in jo prepusti meni, Jaz sem samski in časa imam na pretek. Za dva litra vina dam takoj.
 - Za dva litra vina? Čakaj, da premislim. Nisem več vzdržal, pa sem se oglasil: Če jo prepustita meni, dam za deset litrov vina.
 - Zakaj pa jo boste imeli? sta vprašala kar oba.
 - Zakaj? Smešno vprašanje! S tako idealno žensko se bom takoj poročil. Planila sta v smeh, da ju je kar lomilo. Potem pa je eden dejal, da se nista pogovarjala o ženski, ampak o lovski psički. Z dolgim nosom sem vstal od mize in odšel.
- To je bila dobra in pravična kazen za mojo radovednost.

Za šalo ali zares?

Zlatko Škrubej

DOBRO VE

Župnik pri verouku vpraša Klemena: Klemen, ali verjameš v Hudiča?

Klemen odvrne: Ne, to je tako kot z Božičkom. Vem, da je moj oče.

TEŽAVE

Pijanček Jože pride k zdravniku in potoži: Imam težave s pitjem.

- Kakšne?

- Dve roki, pa smo ena usta ...

VPRAŠLJIVO

Tonček vpraša atija: Ati, te lahko nekaj vprašam?

- Vprašaj.

- Kdo ti je govoril, kako moraš voziti avto, preden si se poročil?

DVOM

Mamica Jurčku pokaže malega bratca. Jurček se čudi: Mami, nima zob!

- Vem, Jurček.

- Mami, pa tudi las nima!

- Vem, vem.

- Mami, si prepričana, da ti niso dali rabljenega?

DOBRO VPRAŠANJE

Pri nedeljskem kosilu Lukec vpraša atija: Ati, ati, zakaj si se poročil z mamo?

- Ati pogleda ženo in reče:

- A vidiš, še njemu ni jasno, zakaj?

DOKAZ

Mladi umetnik se pritožuje svojemu agentu:

Direktor gledališča me ne prenese.

- Kako pa to veš?

- Moje drame uprizarja le, če je dvorana popolnoma prazna.

TUDI NEKAJ

Klošarja se pogovarjata, pa vpraša eden: Kaj bi naredil, če bi na lotu zadel milijon evrov?

- Uh, potem bi odšel žicat drobiž na Havaje.

V VOJSKI

Vojak poroča: Gospod polkovnik, desetnik Kac je skočil brez padala.

Polkovnik se razjezi: Že spet?!!

UGOTOVIL JE

Gost v restavraciji pokliče natakarja in ga vpraša: Oprostite, koliko časa že vi delate tukaj?

- Šest mesecev, zakaj?

- Aha, potem niste vi tisti, ki me je postregel, ugotovi gost.

TUDI RES

Pijančka modrujeta v gostilni: Te varčevalne ukrepe pa že močno čutim!

Drugi doda: Ne verjamem ti.

- In zakaj ne?

- Dokler si lahko v gostilni privoščiš pijačo, ti še ne gre slabo.

HVALA

Štajerec se pohvali pred Korošcem: Daj mi kladivo in naredil ti bom letalonosilko!

Korošec odvrne: Ti mi pa daj svojo hčer in naredil ti bom posadko!

PRAZNE GROŽNJE

Oče zagrozi sinu: Marko, če se ne boš resneje lotil šole, boš šel delat!

Sine se nasmehne: Stari, to so grožnje iz prejšnjega stoletja. Kam naj grem delat?

ZA STREZNITEV

Ivo pokliče natakarico: Preveč sem že spil, prinesite mi nekaj, da se bom streznil, hik.

Natakarica prijazno: V redu! Takoj dobite račun!

ZA NIČ

Zapornika se pogovarjata: No, in zakaj si ti tukaj?

- Za nič.

- Eh, neumnost, od drugih sem slišal, da si tat.

- Ja, eni ženski sem ukradel torbico, ampak ni bilo nič v njej.

Kdo ogroža naš papirnati denar?

Bernarda Dretnik, samostojna premoženjska svetovalka

»Zgodovina umetno ustvarjenega papirnatega denarja ni nič drugega kot popis finančnih neumnosti in inflacij. Današnji vek skrbi za nadaljnje vpise v ta seznam.«

Hans F. Sennholz

Posojilni balon

Države, banke in podjetja si na kapitalskem trgu priskrbijo denar, tako da izdajo posojilo. Konec osemdesetih let dvajsetega stoletja je tržna vrednost teh posojil, imenovanih tudi fiksno obrestovani vrednostni papirji, znašala 15.291 mrd dolarjev, kar je takrat

Trenutno banke od tega dolgujejo 44,5 odstotkov, tesno za petami so jim države. Sredi leta 2008 so bile na vrhu lestvice dolžnic banke s 53-odstotnim deležem. Kmalu bodo glavne dolžnice.

Količina vseh posojil torej znaša okrog 98 bilijonov ameriških dolarjev, vrednost svetovnih zalog srebra pa znaša ob ceni 32 ameriških dolarjev za unčo šele 1,716 bilijonov ameriških dolarjev. Povedano drugače: če bi prodali vso srebro na svetu, bi izkupiček zadoščal za poplačilo 1,76 odstotka v obveznicah izraženih dolgov.

Tudi v evrskem območju obstaja velikanski posojilni balon. Na prebivalca evrskega območja je bilo 1991 leta le 10.716 evrov, medtem ko smo danes pri 49.084 evrih za vsakega državljanu sedemnajstih držav članic, vključno z otroki in brezposelnimi.

Svetovne denarne rezerve

Svetovne denarne rezerve so sredi devetdesetih let dvajsetega stoletja dosegale manj kot 1.400 mrd ameriških dolarjev, kar je pomenilo več kot pet odstotkov svetovnega bruto domačega proizvoda. Novembra 2011 jih je bilo že za več kot 10.258 mrd, kar je več kot 15 odstotkov gospodarskega učinka našega planeta. Vzrok za takšno napihnjeno terjatev in obveznosti med centralnimi bankami so neravnovesja v svetovni trgovini. Gre za pravo hišo iz kart, ki se bo porušila, če bi katera od velikih centralnih bank hotela porabiti denarne rezerve in vlagati v stvarne vrednosti. Tudi bilančna vsota bank v evrskem območju je silovito narasla. Vprašanje je, koliko so vredne terjatve bank. Tu ne gre za terjatve bank do držav, temveč tudi do

drugih bank, podjetij in zasebnih gospodinjstev. Bančne bilance so vedno napihnjene, če obstajajo nepremičninski baloni, delniški baloni in baloni državnega dolga.

Napihnjena količina denarja

V OECD je zastopanih 34 starih industrijskih držav. Kitajska ne sodi mednje. Če količina denarja in bruto domači proizvod teh držav v začetku osemdesetih let dvajsetega stoletja indeksiramo s 100, lahko opazujemo razvoj obeh. Denarja je danes skoraj osemnajstkrat več, medtem ko ni BDP niti šestkrat večji. To kaže, kako napihnjene so bančne vloge v primerjavi z realnim gospodarstvom.

Vrnimo se nazaj, v obdobje po drugi svetovni vojni, ko je bilo v Nemčiji v obtoku sicer veliko denarja, vendar ga ni želel nihče imeti. Šlo je za papir, ki je bil pretežno brez vrednosti. Večina trgovine se je odvijala z blagovno menjavo. Od leta 1936 so nacisti veselo tiskali denar, zato da so financirali vojno. Cene so bile zamrznjene, da so državljani ostali dobre volje. Po koncu vojne okupacijske zavezniške sile *reichsmarke* niso samo pustile v obtoku, temveč so za lastne potrebe dale natisniti še več denarja. Tako so se na trgu znašle neznanske količine denarja, ki pa so imele vedno manjšo vrednost. Tovarnarji so zadrževali svoje blago, ker svojih izdelkov niso hoteli prodajati za v veliki meri ničvreden papir in delavci niso imeli motivacije, da bi zanj garali. To je imelo usodne posledice: nemško gospodarstvo je tonilo v vse globljo krizo.

V najstrožji tajnosti so se začele priprave na valutno reformo, do katere je prišlo 18. junija 1948. Že nekaj tednov prej so se pojavile trdovratne govorice o »novem denarju«, zamrla je celo črna borza. Potem je sledil hud rez: v novo valuto zamenjanih le 60 *reichsmark* na prebivalca. Dejansko je šlo za razlastitev. Varčevalci so izgubili skoraj vse, cene in brezposelnost so naraščale. Je spričo teh zgodovinskih izkušenj presenetljivo, da se Nemci posebej občutljivo odzivajo na inflacijske tendence? Niti ne, presenetljivo je nekaj povsem drugega. Večina ljudi namreč še vedno stavi na papirnati denar, ki ni nič drugega kot obljuba plačila.

V povezavi s krizo finančnih trgov in evra si mnogi Nemci postavljajo vprašanje, ali je treba ponovno računati z valutno reformo. V letih 2010/11 je na Googlu skoraj enako število uporabnikov vneslo kombinacijo gesel »valutna reforma 2010« in »valutna reforma 2011« kot »valutna reforma« 1948«.

Ali nam torej v resnici grozi nova valutna reforma?

ustrezalo 78 odstotkov učinka svetovnega gospodarstva. V letu 2011 pa je znašalo že gigantskih 97,762 mrd dolarjev in preko 150 odstotkov gospodarskega učinka našega planeta.

Rudnik premoga Stari trg pri Slovenj Gradcu

Janez Smolčnik

Prebivalci iz Starega trga pri Slovenj Gradcu so že pred drugo svetovno vojno v jarku, ki je takrat peljal od danes znanega rimskega nahajališča Colatio po strmi poti na klanec, na desno na grad naravnost proti Selam, našli rjavi premog. Tu pa tam so ga uporabljali tudi za kurjavo. Že takrat je gospod iz inženirske hiše pod gradom ugotovil, da je žila premoga povezana s premogovnikom na Lešah nad Prevaljam. Ko so Nemci aprila leta 1940 okupirali te kraje, so začeli raziskovati tudi to področje. Ustanovili so premogovnik, napeljali elektriko in pričeli kopati. Najprej so odstranili jalovino, nato v jamo poševno napeljali tire in na vhodu namestili vitel, ki je vlekel natovorjene vagonne na površje. Iz lesa so postavili separacijo za jalovino, ki so jo odlagali v dolino. Za premog so v bližini ceste postavili silose. Iz njih je avtoprevoznik Jože Rojc s tovornim vozilom, ki je imel hidravlično dvigalo, vozil premog na železniško postajo v Slovenj Gradec. Naložil je lahko pet ton premoga, tako da je da je dvakrat peljal tovor in desettonski vagon je bil poln. Tako so pripeljali in natovorili dnevno deset do petnajst vagonov premoga.

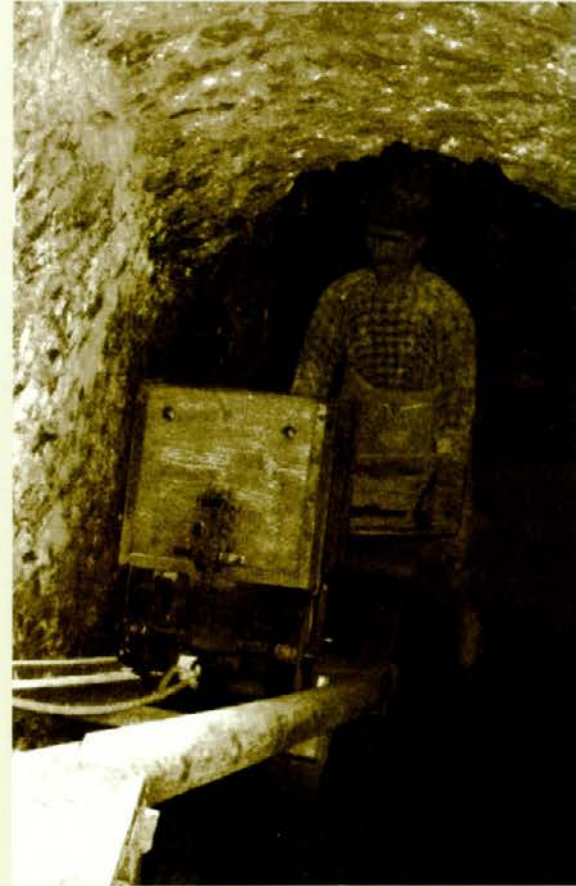
Avtoprevoznik Rojc je imel tovorni avto znamke Opel Blitz in je imel pod »kripo« za pogon nameščene jeklenke z metanom. Za zagon motorja je uporabljal bencin, za delovanje motorja pa je preklopil na plin. V vojnem času je bilo veliko pomanjkanje bencina.

Leta 1943 so partizani rudnik premoga na klancu pri Slovenj Gradcu zaminirali. Enako so napravili z visokonapetostnim daljnovodom, ki je dobavljal elektriko za rudnik. Ko je rudnik zalila voda, so kraj zapustili in za njim je izginila vsaka sled. Danes je na tem mestu ob cesti proti Kotljam travnik.

Večkrat po šoli smo bratu Tonetu, ki je imel tudi tovorni avto Man z nosilnostjo 5 ton, pomagali pri prevozih. Kot deset let stara fanta me je veselila tehnika in ravno tako možnost spoznavanja in delovanja takrat vedno bolj razvijajoče se avtomobilske industrije. Tovorni avto je bil na nafto, na dizelski pogon, vendar so ga zaradi pomanjkanja nafte predelali na plinski generator, ki je kuril drva. Vsak dan je bilo treba generator zakuriti kakor navadno peč. Na vrh je bilo treba naložiti vrečo nasekanih drv, najboljša so bila bukova, nato zapreti pokrov in počakati, da se je v plinskem kotlu nabralo dovolj plina, in šele potem je bilo mogoče zagnati motor.

Vsak dan po opravljeni vožnji je bilo treba očistiti peč – generator, kjer se je vršila suha destilacija drv in se je proizvajal plin. Ta plin se je preko mokrih in suhih filtrov nabiral v plinskem kotlu. Ko je bilo dovolj

plina je lahko motor avtomobila normalno deloval. Tudi te filtre je bilo potrebno po vsakodnevni vožnji očistiti in pripraviti za naslednji dan, da je delovni proces nemoteno potekal. Danes bi takšno opravilo bilo prezamudno. Vendar pregovor pravi: »Sila kole lomi.«

NOVOST NA SLOVENSKEM ZAVAROVALNEM TRGU

ZMPRIZMA Hibrid
Danes za jutri

Z osebnim zavarovanjem **ZM PRIZMA Hibrid** ste pripravljeni na vse izzive.

Inovativna rešitev **ZM PRIZMA Hibrid** zavarovanje - varčevanje - donos - varnost.

www.ZavarovalnicaMaribor.si • 080 19 20

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Lastniki gozdov!

Potrebujete nekoga, da za vas izvede posek in spravilo lesa? Morda iščete koga, ki bi za vas prevzel celotno organizacijo od poseka do prodaje lesa ali pa ste morda razmišljali o prodaji lesa na panju?

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., v koroških gozdovih opravlja sečnjo in spravilo lesa ter vsa gozdnogojitvena in negovalna dela. Nadalje skrbi za načrtovanje gozdnih cest ter gradnjo gozdnih vlak in rekonstrukcijo starih vlak. Cilj podjetja na področju sečnje in spravila je postopno povečanje strojne sečnje s procesorsko tehnologijo na terenih, ki to omogočajo. Takšna tehnologija omogoča poleg varnega dela v gozdu in optimalnega krojenja lesa manjše poškodbe gozdnih tal in intenzivnejše izkoriščanje lesne biomase.

Gozdarske storitve:

- sečnja
- spravilo
- gojitvena dela
- prevoz lesa

Podjetje odlikujejo:

- kratek dobavni čas kot rezultat popolne prilagodljivosti proizvodnje zahtevam kupcev
- zadovoljitev vseh kupčevih potreb iz enega mesta
- dolgoletne izkušnje
- strokoven kader
- dobra tehnična opremljenost
- dobra prilagodljivost vsem terenskim razmeram
- možnost prevoza lesa do kupca
- konkurenčne cene
- poštena izmera lesa
- zanesljivo in hitro plačilo
- odkup vseh vrst sortimentov
- takojšen odvoz lesa

Odkup lesa

Od gozdnih posestnikov in drugih pravnih oseb odkupujemo vse vrste oblega lesa iglavcev in listavcev po konkurenčnih odkupnih pogojih.

Kontakti:

Vodja:

Ernest Ruter, tel.: 041 742 154

Pomočnik vodje gozdarstva:

Branko Arl, tel.: 041 655 993

Vodja odkupa in odkup od pravnih oseb:

Božo Vrhnjak, tel.: 031 575 172

Odkupovalec na terenu Koroške:

Robert Uršej, tel.: 051 606 872

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**